

## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา

#### ตอนที่ 1 ผลการสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจความต้องการและความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 612 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=612)

ข้อที่	รายการคำถาม	จำนวน (N)	ร้อยละ
1	เพศ ชาย	202	33.01
	หญิง	404	66.99
2	สาขาวิชา สาขาวิชาศิลปศาสตร์	65	10.87
	สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	129	21.57
	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	94	15.72
	สาขาวิชานิติศาสตร์	58	9.70

ข้อที่	รายการคำถาม	จำนวน (N)	ร้อยละ
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	24	3.92
	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	9	1.51
	สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	21	3.51
	สาขาวิชารัฐศาสตร์	64	10.70
	สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	26	4.35
	สาขาวิชานิติศาสตร์	16	2.68
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	11	1.84
	สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	95	15.89
3	อายุ		
	น้อยกว่า 20 ปี	7	1.14
	ระหว่าง 20 - 30 ปี	174	28.43
	ระหว่าง 31 - 40 ปี	194	31.70
	ระหว่าง 41 - 50 ปี	163	26.63
	ระหว่าง 51 - 60 ปี	64	10.46
	มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	10	1.63
4	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	5	0.82
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	157	25.65
	ปวช.	13	2.12
	ปวส. / อนุปริญญา	81	13.24
	ปริญญาตรี	275	44.93
	ปริญญาโท	68	11.11
	สูงกว่าปริญญาโท	13	2.12
5	อาชีพ		
	พ่อบ้าน / แม่บ้าน	6	0.98
	รับจ้างทั่วไป	49	8.01
	นักเรียน นิสิต นักศึกษา	54	8.82
	อาชีพอิสระ	39	6.37
	พนักงานเอกชน	97	15.85
	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	217	35.46
	เกษตรกร	41	6.70
	ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	6.54
	อื่น ๆ	69	11.27

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.99 (N=404) โดยอยู่ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.57 (N=129) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 15.89 (N=95), 15.72 (N=94) ตามลำดับ มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.70 (N=194) รองลงมา คือ อายุระหว่าง 20 - 30 ปี และระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.43 (N=174) และ 26.63 (N=163) ตามลำดับ โดยมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.93 (N=275) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 25.65 (N=157) ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 35.46 (N=217) รองลงมา ได้แก่ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15.85 (N=97) และ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.27 (N=69) โดยอาชีพอื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมา ได้แก่ นักบวช ครูอัตราจ้าง พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ (พกส.) และลูกจ้างทั่วไป เป็นต้น

**ตอนที่ 2 ความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาต่อรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา**

ตารางที่ 4.2 ความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาต่อรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา (N=612)

ข้อ ที่	รายการคำถาม	ความต้องการ และความพร้อม		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
<b>ความต้องการ รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล</b>					
1	ต้องการสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อรองรับกับรูปแบบการเรียนรู้ที่กระชับ ฉับไว และรวดเร็ว	4.58	0.60	มากที่สุด	-
2	ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบชุดความรู้ที่สะดวกต่อการดาวน์โหลดเพื่อรับฟังได้ทุกช่องทางบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ	4.62	0.60	มากที่สุด	-
3	ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายผ่านสมาร์ตโฟนและอุปกรณ์มือถือ (Smartphone /iPad/notebook)	4.65	0.62	มากที่สุด	-
4	ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	0.63	มากที่สุด	-
5	ต้องการรายการเสียงในรูปแบบพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล	4.53	0.69	มากที่สุด	-

ข้อ ที่	รายการคำถาม	ความต้องการ และความพร้อม		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
6	ความต้องการด้านเนื้อหารายการเสียง และ วัตถุประสงค์ที่ท่านจะเข้ารับฟังรายการพอดคาสต์เพื่อ การเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล				
	1) ต้องการกิจกรรมการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับ เนื้อหาและวัตถุประสงค์	4.62	0.54	มากที่สุด	3
	2) ต้องการเนื้อหารายการที่เพิ่มพูนความรู้และทักษะ ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ	4.60	0.59	มากที่สุด	4
	3) ต้องการเนื้อหารายการในประเด็นความรู้อื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม / รายได้เสริม	4.49	0.70	มาก	5
	4) ต้องการเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน	4.45	0.73	มาก	6
	5) ต้องการเนื้อหารายการที่ก้าวทันโลกและความ เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน	4.63	0.57	มากที่สุด	2
	6) ต้องการเนื้อหาเพิ่มทักษะความรู้ (Reskills / Upskills) เพื่อส่งเสริมการทำงานและการดำรงชีวิตใน ยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง	4.64	0.58	มากที่สุด	1
7	ความต้องการด้านลักษณะรายการเสียงพอดคาสต์				
	1) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะการบรรยาย เรื่องเล่า โดยมีผู้ดำเนินรายการเพียงคนเดียวเป็น ผู้บรรยาย	4.06	0.86	มาก	2
	2) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะรายการ สนทนา สัมภาษณ์	4.04	0.86	มาก	3
	3) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะพูดคุยเป็นกลุ่ม ใหญ่ อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความเห็น	4.02	0.89	มาก	4
	4) ต้องการรูปแบบรายการที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นและบริบทเนื้อหาการเรียนรู้	4.48	0.67	มาก	1

ข้อ ที่	รายการคำถาม	ความต้องการ และความพร้อม		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
8	ความต้องการด้านระยะเวลาในการรับฟังรายการพอด คาสต์ โดยมีความกระชับ ใช้ระยะเวลาไม่ยาวนาน และ ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละประเด็นฯ				
	1) รายการความยาว 8 – 15 นาที สำหรับสรุปหัวข้อ การเรียนรู้ใน 1 ประเด็น	4.19	0.84	มาก	1
	2) รายการความยาว 15 – 20 นาที สำหรับสรุป เนื้อหาและยกตัวอย่างประเด็นการเรียนรู้ใน 1-2 ประเด็น	4.19	0.80	มาก	1
	3) รายการความยาว 30 นาที สำหรับบรรยายเนื้อหา สนทนาและยกกรณีตัวอย่างหัวข้อการเรียนรู้ใน 2-3 ประเด็น	4.08	0.88	มาก	2
	4) รายการความยาว 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สำหรับ บรรยายเนื้อหาจำพวกรายการสนทนา กรณีศึกษา หรือสารคดี	3.85	1.02	มาก	3
9	ต้องการมีส่วนร่วมในการผลิตเนื้อหาหรือแสดงความ คิดเห็นต่อรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	3.88	0.92	มาก	-
10	ต้องการให้มีการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการ เรียนรู้ ให้ครอบคลุมทั้งในระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อ สังคมออนไลน์	4.45	0.66	มาก	-
<b>รวม</b>		<b>4.36</b>	<b>0.79</b>	<b>มาก</b>	
<b>ความพร้อม ในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล</b>					
11	มีความพร้อมเรื่องความเข้าใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ รายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล	4.20	0.79	มาก	-
12	มีความพร้อมเรื่องระบบเครือข่ายและสัญญาณ อินเทอร์เน็ตเพื่อการรับฟังรายการพอดคาสต์	4.30	0.76	มาก	-
13	มีความพร้อมเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ เทคโนโลยีดิจิทัล	4.32	0.76	มาก	-
14	มีความพร้อมและความสามารถของอุปกรณ์ที่ใช้ในการ เรียนรู้ด้วยรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล				
	1) โทรศัพท์มือถือ / สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต	4.54	0.69	มากที่สุด	1

ข้อ ที่	รายการคำถาม	ความต้องการ และความพร้อม		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{x}$	S.D.		
	2) คอมพิวเตอร์ / คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กส่วนบุคคล	4.26	0.98	มาก	2
	3) คอมพิวเตอร์สำนักงาน	3.61	1.24	มาก	3
	4) คอมพิวเตอร์ในร้านอินเทอร์เน็ตและพื้นที่บริการ สาธารณะ	3.31	1.35	ปานกลาง	4
15	มีความพร้อมเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์และ เทคโนโลยีอื่น ๆ				
	1) Facebook	4.47	0.81	มากที่สุด	3
	2) YouTube	4.53	0.70	มากที่สุด	2
	3) Line	4.58	0.69	มากที่สุด	1
	4) e-Mail	4.10	1.03	มาก	4
	5) Twitter	2.98	1.35	ปานกลาง	6
	6) อื่น ๆ	3.04	1.39	ปานกลาง	5
16	มีความพร้อมและความคุ้นเคยในการฟังและใช้ Podcast ผ่านช่องทางใดมากที่สุด				
	1) JOOX	3.35	1.35	ปานกลาง	2
	2) Spotify	2.90	1.30	ปานกลาง	3
	3) SoundCloud	2.75	1.25	ปานกลาง	4
	4) YouTube Music	4.10	1.09	มาก	1
	5) PodBean	2.56	1.21	ปานกลาง	6
	6) Blockdit	2.63	1.25	ปานกลาง	5
	7) อื่น ๆ	2.59	1.34	ปานกลาง	6
	<b>รวม</b>	<b>3.66</b>	<b>1.32</b>	<b>มาก</b>	
17	ท่านคิดว่าจะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ผ่าน รูปแบบรายการเสียง พอดคาสต์ สำหรับการศึกษา ทางไกลในระดับอุดมศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในระดับใด	4.11	1.07	มาก	-

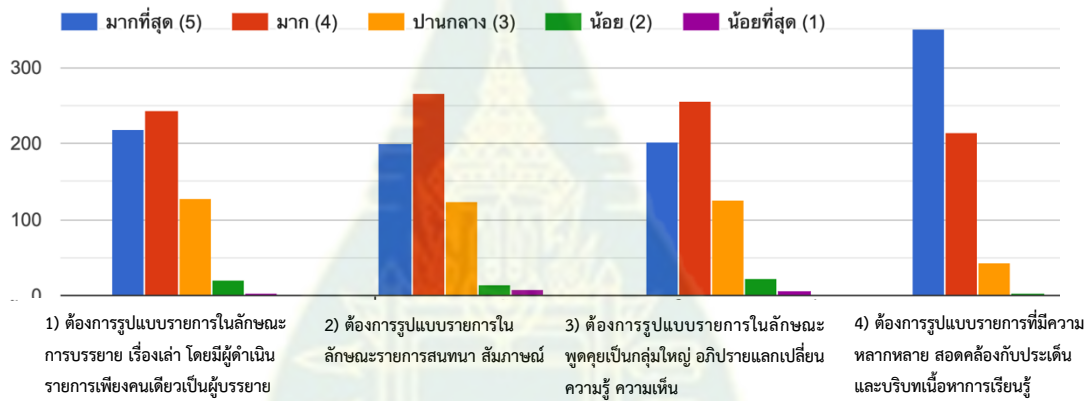
จากตารางที่ 4.2 ความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาต่อรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านไกลในระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นดังรายละเอียดต่อไปนี้

**1) ความต้องการ รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านไกล** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.36$ , S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียน/ผู้ฟัง สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายผ่านสมาร์ตโฟนและอุปกรณ์มือถือ อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.65$ , S.D. = 0.62) ต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบชุดความรู้ที่สะดวกต่อการดาวน์โหลดเพื่อรับฟังได้ทุกช่องทางบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.62$ , S.D. = 0.60) และยังต้องการรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้ชนิดอื่น ๆ ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.60$ , S.D. = 0.63) นอกจากนี้ยังต้องการสื่อการเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อรองรับกับรูปแบบการเรียนรู้ที่กระชับ ฉับไว และรวดเร็ว ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ( $\bar{X} = 4.58$ , S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาความต้องการด้านเนื้อหารายการเสียง และวัตถุประสงค์ที่ท่านจะเข้ารับฟังรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านไกล พบว่า 4 ลำดับความต้องการมากที่สุด ประกอบไปด้วย 1) ต้องการเนื้อหาเพิ่มทักษะความรู้ (Reskills / Upskills) เพื่อส่งเสริมการทำงานและการดำรงชีวิตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง ( $\bar{X} = 4.64$ , S.D. = 0.58) 2) ต้องการเนื้อหารายการที่ก้าวทันโลกและความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.57) 3) ต้องการเนื้อหาที่มีกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ( $\bar{X} = 4.62$ , S.D. = 0.54) และ 4) ต้องการเนื้อหารายการที่เพิ่มพูนความรู้และทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายวิชาชีพ ( $\bar{X} = 4.60$ , S.D. = 0.59) สำหรับความต้องการด้านลักษณะรายการเสียงพอดคาสต์ พบว่า 1) ต้องการรูปแบบรายการที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นและบริบทเนื้อหาการเรียนรู้ ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.48$ , S.D. = 0.67) 2) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะการบรรยาย เรื่องเล่า โดยผู้ดำเนินรายการเพียงคนเดียวเป็นผู้บรรยาย ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.06$ , S.D. = 0.86) และ 3) ต้องการรูปแบบรายการในลักษณะรายการสนทนา สัมภาษณ์ ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.04$ , S.D. = 0.86) สำหรับความต้องการด้านระยะเวลาในการรับฟังรายการพอดคาสต์ โดยมีความกระชับ ใช้ระยะเวลาไม่ยาวนาน และครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละประเด็น ๆ พบว่า 1) รายการความยาว 8-15 นาที สำหรับสรุปหัวข้อการเรียนรู้ใน 1 ประเด็น ( $\bar{X} = 4.19$ , S.D. = 0.84) และรายการความยาว 15- 20 นาที สำหรับสรุปเนื้อหาและยกตัวอย่างประเด็นการเรียนรู้ใน 1-2 ประเด็น ( $\bar{X} = 4.19$ , S.D. = 0.80) มีความต้องการในระดับมากเป็นลำดับเท่ากัน 2) รายการที่มีความยาว 30 นาที สำหรับบรรยายเนื้อหา สนทนาและยกกรณี

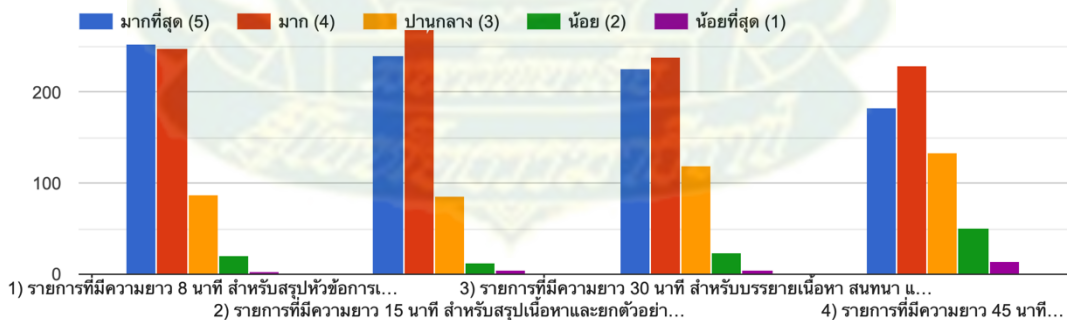
ตัวอย่างหัวข้อการเรียนรู้ใน 2-3 ประเด็น ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.88$ ) และ 3) รายการความยาว 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง สำหรับบรรยายเนื้อหาจำพวกรายการสนทนา กรณีศึกษา หรือสารคดี ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.85, S.D. = 1.02$ ) สำหรับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการมีส่วนร่วมผลิตเนื้อหาหรือแสดงความคิดเห็นต่อรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.92$ ) และความต้องการให้มีการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้งในระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.66$ )

โดยผู้วิจัยขอนำเสนอกราฟข้อมูลสารสนเทศที่น่าสนใจเกี่ยวกับความต้องการรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากฎหมายทางไกล ในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1) ความต้องการด้านรูปแบบลักษณะรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ฯ



1.2) ความต้องการด้านระยะเวลาในการรับฟังรายการพอดคาสต์



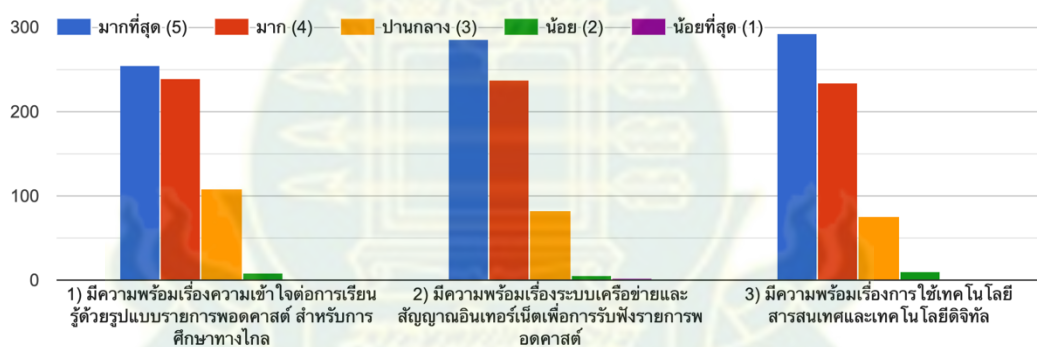
2) ความพร้อม ในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากฎหมายทางไกล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.66, S.D. = 1.32$ ) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ทั้งความพร้อมเรื่องระบบเครือข่ายและสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการรับฟังรายการพอดคาสต์ ( $\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.76$ ) ความพร้อมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยี



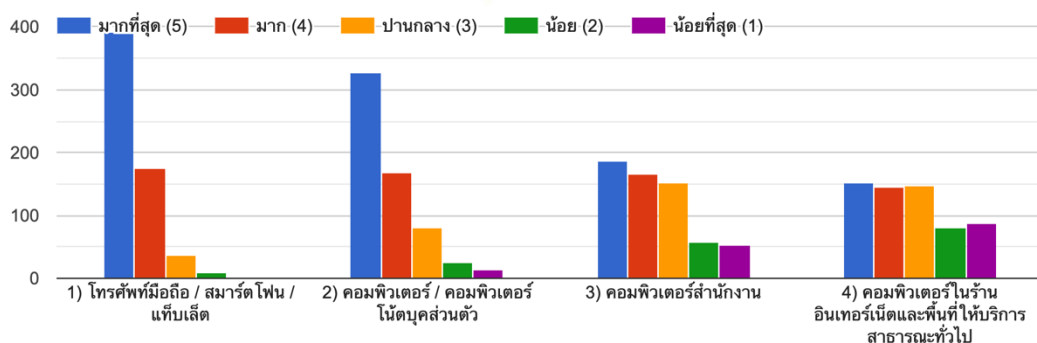
ดิจิทัล ( $\bar{X} = 4.32$ , S.D. = 0.76) และความพร้อมเรื่องความเข้าใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล ( $\bar{X} = 4.20$ , S.D. = 0.79) อยู่ในระดับมาก ส่วนความพร้อมและความสามารถของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล ใน 2 ลำดับแรก ที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมากเป็นลำดับรองลงมา ประกอบไปด้วย 1) โทรศัพท์มือถือ / สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต ( $\bar{X} = 4.54$ , S.D. = 0.69) และ 2) คอมพิวเตอร์/คอมพิวเตอร์โน้ตบุคส่วนบุคคล ( $\bar{X} = 4.26$ , S.D. = 0.98) ความพร้อมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีอื่น ๆ ใน 3 ลำดับแรก ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) Line ( $\bar{X} = 4.58$ , S.D. = 0.69) 2) YouTube ( $\bar{X} = 4.53$ , S.D. = 0.70) และ 3) Facebook ( $\bar{X} = 4.47$ , S.D. = 0.81) และสำหรับความพร้อมและความคุ้นเคยในการฟังและใช้ Podcast ผ่านช่องทาง YouTube Music ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.10$ , S.D. = 1.09) และลำดับต่อมา ได้แก่ JOOX ( $\bar{X} = 3.35$ , S.D. = 1.35) และ Spotify ( $\bar{X} = 2.90$ , S.D. = 1.30) ในระดับปานกลาง

โดยผู้วิจัยขอเสนอกราฟข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความพร้อมในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล ในประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

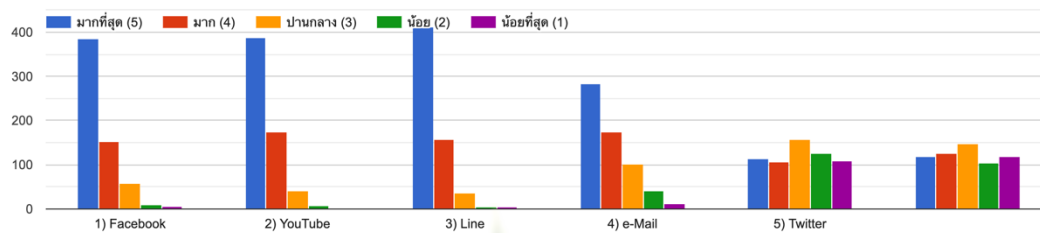
2.1) ความพร้อมในการรับชมรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล



2.2) ความพร้อมและความสามารถของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกล



### 2.3) ความพร้อมเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีอื่น ๆ



ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อ ประโยชน์จากการเรียนรู้ผ่านรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ในระดับ มาก ( $\bar{X} = 4.11$ , S.D. = 1.07)

#### ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้ เห็นด้วยในการพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ทางเลือกใหม่เพราะเหมาะกับการศึกษา 4.0 ในยุคปัจจุบัน มีความทันสมัย เข้าถึงง่าย สะดวก รวดเร็ว และเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกล เป็นสื่อทางเลือกเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ (n=174) และเห็นด้วยว่าหากพัฒนาเป็นสื่อเสริมควรสรุปและกระชับเนื้อหาการสอน เน้นเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันให้เหมาะสมกับรูปแบบรายการเสียงที่ผู้ฟังสามารถโหลดไปฟังได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและเผยแพร่ผ่านช่อง YouTube Channel ควบคู่ไปด้วย (n=35) แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาในส่วนผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบท พื้นที่ห่างไกล และกลุ่มผู้ที่ไม่ใช้หรือไม่ถนัดในการเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ด้วย (n=4)

2) ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับประเภทและลักษณะของรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ควรเป็นลักษณะใด กลุ่มตัวอย่างระบุว่า เป็นรายการที่ไม่ยาวเกินไป กระชับและเข้าใจง่าย เน้นบรรยายเนื้อหาที่สำคัญ สรุปแนวคิดของเนื้อหาบทเรียน มีลักษณะการบรรยาย แบ่งเป็นตอน ๆ และยกตัวอย่าง มีการสัมภาษณ์ สนทนา มีการแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้มีความเข้าใจ และนำไปใช้ในการศึกษาได้ อาจยกเป็นตัวอย่างกรณีศึกษา คำถาม อธิบายคำตอบ โดยรูปแบบควรมีการออกแบบที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหา เป็นต้น (n=82) เนื้อหารายการมีความหลากหลายสอดแทรกคุณธรรม บูรณาการความรู้ต่าง ๆ ทันเหตุการณ์ ทันสมัย ไม่นับวิชาการจนเกินไป (n=14) เสียงบรรยายและผู้บรรยายต้องมีน้ำเสียงที่น่าฟัง มีชีวิตชีวา มีความชัดเจน (n=10) มีความสม่ำเสมอในการออกรายการทุกวัน ทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน (n=6)

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมการถามตอบ พูดคุย มีช่องทางในการร่วมแสดงความคิดเห็น หรือมีกิจกรรมร่วมซึ่งรางวัลระหว่างการบรรยายพอดคาสต์ หากเป็นรายการสด หรือสามารถเลือกการรับฟังย้อนหลังและมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ช่องทางการถามตอบได้ (n=23) มีตารางกิจกรรมที่ชัดเจนประกอบในทุกชุดวิชาที่มีรายการเสียงพอดคาสต์ มีการเพิ่มคะแนนในกิจกรรมส่วนนี้เข้าไปด้วยเป็นคะแนนเสริมการเรียนรู้ (n=8)

4) เนื้อหาสาระที่ท่านคาดหวังและต้องการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบรายการเสียงพอดคาสต์ ควรเป็นแบบใด กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ควรเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับชุดวิชาการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาสรุปบทเรียน และเน้นสาระสำคัญ ยกตัวอย่าง กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาชุดวิชา เน้นวิทยากรผู้มีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องนั้น ๆ (n=108) และเป็นเนื้อหาที่บูรณาการกับความรู้สมัยใหม่ ความรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ เหมาะกับทุกเพศทุกวัย (n=40)

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ หรือความต้องการอื่น ๆ ในการเรียนรู้ด้วยรายการเสียงประเภทพอดคาสต์ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า อยากให้มีการเผยแพร่ในหลากหลาย platform บนโลกออนไลน์ และเทคโนโลยีในการเผยแพร่ที่เสถียร พร้อมทั้งศึกษาความพร้อมของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในส่วนนี้ก่อน (n=38) นอกจากนี้ควรมีรูปแบบรายการพอดคาสต์นี้ให้ครอบคลุมทุกชุดวิชาและมีเกมหรือกิจกรรมสอดแทรกการให้ความรู้เนื้อหา (n=25) และควรมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางการเรียนรู้ช่องทางเลือกใหม่ให้กว้างขวางและเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้ทันกับการเรียนรู้ด้วยสื่อใหม่ (n=12)

## ตอนที่ 2 ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับสากล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานการนัดหมาย ขอสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับสากล ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้ผลิตรายการ กลุ่มคณาจารย์ผู้ร่วมผลิตและใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ และกลุ่มผู้บริหารที่ได้กำหนดนโยบายในการผลิตและใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

## 2.1) ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล (สำหรับบุคลากรและเจ้าหน้าที่)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล สำหรับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ โดยผู้วิจัยประสานงานและติดต่อนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการผลิตรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล อีกทั้งทำให้ทราบถึงความพร้อม ความต้องการด้านการสนับสนุน องค์กรประกอบ บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ ความท้าทาย และข้อจำกัดต่าง ๆ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากทั้งสำนักคอมพิวเตอร์ และสำนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 10 คน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 ถึงเดือนมิถุนายน 2564 รวมระยะเวลาในการดำเนินขั้นตอนการสัมภาษณ์ 3 เดือน ซึ่งได้ใช้ระยะเวลาการสัมภาษณ์ต่อท่าน ประมาณ 60 – 90 นาที เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบมีโครงสร้าง โดยทิศทางความคิดเห็นและความสอดคล้องความคิดเห็นเกี่ยวกับทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์ฯ ของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความเข้าใจภาพรวมเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อพอดคาสต์ ดังนี้ พอดคาสต์เป็นรายการเสียงเพื่อการเรียนรู้ เป็นการนำเสนอความรู้รูปแบบเสียงผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจเป็นรายการเสียงบน Streaming server หรือรายการสดก็ได้ สื่อพอดคาสต์เป็นสื่อที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนทางไกลและประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนของ มสธ. ได้ เหมาะกับสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดรายการพอดคาสต์มาศึกษาเวลาไหน ที่ใดก็ได้ตามความพร้อมและความสะดวก เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถรับฟังไปพร้อมกับการทำกิจกรรมอย่างอื่นได้ ไม่ว่าจะขณะขับรถ ออกกำลังกาย เดินถนน หรือทำงาน รับฟังผ่านอุปกรณ์มือถือหรือสมาร์ตโฟนของแต่ละบุคคลได้ สามารถเผยแพร่ให้กับบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในการเรียนรู้ตลอดเวลา

ในแง่การผลิตรายการเสียงพอดคาสต์ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าการฟังแตกต่างจากการนำเสนอสื่อด้วยการดู ผู้ฟังต้องใช้จินตนาการและความรู้สึกตาม ดังนั้นการนำเสนอต้องเพิ่มความน่าสนใจด้วยเทคนิคที่หลากหลาย กลวิธีการนำเสนอของผู้จัดรายการและอื่น ๆ เพื่อให้

ผู้ฟังนึกภาพตามและเข้าใจในสิ่งที่นำเสนอ ซึ่งอาจารย์น่าจะเนื้อหาจะมีบทบาทเยอะในการผลิตในรายการเสียงในส่วนเนื้อหาวิชาการ แต่ด้านทักษะการออกแบบและการผลิตน่าจะยังมีน้อยต้องอาศัยการออกแบบรายการควบคู่ไปด้วย บางท่านอาจจะยังไม่สามารถเอาประเด็นเนื้อหามาถ่ายทอดได้ตรง ๆ และสิ่งสำคัญต้องทราบความต้องการด้านการรับชมรับฟังของนักศึกษาด้วย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างบางท่านยังคิดว่ากระบวนการผลิตไม่ได้มีความแตกต่างจากการผลิตสื่อในรูปแบบวิดีโอ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคกระบวนการผลิตเดิมได้

2) ความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือสนับสนุน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การผลิตรายการเสียงพอดคาสต์สามารถดำเนินการผลิตได้โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เยอะมาก เป็นเครื่องมือผลิตรายการวิทยุพื้นฐาน แต่เน้นเรื่องคุณภาพเสียงเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นจึงควรมีอุปกรณ์การผลิตที่ค่อนข้างมีคุณภาพ เช่น ไมค์ที่ให้คุณภาพเสียงดี และห้องบันทึกที่เหมาะสมไม่สะท้อนเสียง คุณภาพเสียงที่ออกมาไม่ควรทำให้เกิดความรำคาญกับผู้ฟัง ทั้งนี้สำนักเทคโนโลยีการศึกษามีสถานที่และห้องบันทึกเสียงในระดับบรรดาศาสตร์ที่มีความพร้อมในการผลิตสื่อเสียง สิ่งอำนวยความสะดวก ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์เครื่องมือพร้อมสำหรับการผลิตรายการพอดคาสต์ได้ แต่ในปีงบประมาณ 2564 ห้องบันทึกรายการเสียงอาจยังคงเหลือเพียง 2 ห้อง หากแนวโน้มการผลิตรายการเสียงพอดคาสต์สูงขึ้นอาจไม่เพียงพอต่อการผลิต หรือเปลี่ยนแนวทางการผลิตอย่างง่ายที่ได้คุณภาพไม่อยู่ในระดับสูงมาก โดยทำได้ง่ายและบุคคลทั่วไปหรือคณาจารย์ก็สามารถผลิตเองได้ด้วยอุปกรณ์พื้นฐานที่มีในปัจจุบัน อาทิ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน รวมถึงมีโปรแกรมบันทึกและตัดต่อเสียง อุปกรณ์มือถือ เช่น Smartphone, Tablet, Mobile Devices ต่าง ๆ นอกจากนี้การอบรมในความรู้ทางด้าน Multimedia การอบรมในความรู้ทางการผลิตสื่อพอดคาสต์

3) ความพร้อมด้านงบประมาณในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การผลิตรายการเสียงไม่ได้ใช้งบประมาณมากแต่อย่างใด งบประมาณสำหรับการผลิตรายการเสียงที่บรรจุในแผนของมหาวิทยาลัยปัจจุบันเหมาะสมกับการผลิตรายการ เนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตมีไม่เยอะมากและต้นทุนไม่สูงมาก งบประมาณสำหรับการซื้ออุปกรณ์จะไม่สูงเหมือนการผลิตรายการวิทยุทัศน์หรือสื่อมัลติมีเดียอื่น ๆ แต่จะมีเพิ่มเติมในส่วนงบประมาณด้านการเผยแพร่ซึ่งจะต้องใช้ในด้านการจัดเก็บสื่อบนคลาวด์ (Cloud) นอกจากนี้การใช้งบประมาณอาจพิจารณาเพิ่มขึ้นจากการใช้ผู้จัดรายการหรือพอดคาสเตอร์ที่มีชื่อเสียง ค่าตอบแทนนักเนื้อหาที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับให้นำเสนอรายการและลักษณะรายการด้วย ทั้งนี้ควรพิจารณาไปถึงงบประมาณในด้านการพัฒนาบุคลากรที่

เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการผลิตและพัฒนารายการเสียงพอดคาสต์ รวมไปถึงการเผยแพร่และถ่ายทอดข้อมูลช่องทางแก่นักศึกษาต่อไปในอนาคตด้วย

4) ความพร้อมด้านบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า บุคลากรที่มีความรู้ด้านรายการเสียงพอดคาสต์ โดยเฉพาะอาจจะยังมีจำกัดและยังไม่เพียงพอ บุคลากรส่วนมากมีประสบการณ์การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ บุคลากรยังขาดความรู้ทางด้านการผลิตและเผยแพร่ในช่องทางพอดคาสต์ อาจต้องผ่านการเรียนรู้และฝึกฝน เนื่องจากไม่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้โดยตรง อาจจะต้องจัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากร มีการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ในการทำงานเฉพาะด้านโดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Working Group) เพื่อเพิ่มทักษะรวมทั้งเป็นการเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจเป็นปัจจุบัน หรือเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำงานโดยเฉพาะ ซึ่งควรเพิ่มความรู้และทักษะกับผู้ที่มีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนารายการทั้งทางด้านสายวิชาการเนื้อหาจากสาขาวิชา สายสนับสนุนเจ้าหน้าที่ผู้ผลิตและอาจารย์นักเทคโนโลยีการศึกษาจะต้องมีความรู้และความเข้าใจร่วมกันในด้านการผลิตรายการข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการเรียนรู้ ฝึกอบรม และส่งเสริมสนับสนุนสายวิชาการให้ดำเนินการในเรื่องของการผลิตรายการพอดคาสต์เพื่อตอบสนองชุดวิชาของมหาวิทยาลัย และการเข้าถึงของนักศึกษาและผู้เรียน

5) รูปแบบและลักษณะรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ทางไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ลักษณะรายการและรูปแบบนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอและการออกแบบรายการ โดยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าควรเป็นลักษณะรูปแบบที่หลากหลาย เน้นรูปแบบรายการที่น่าสนใจ ดึงดูดและกระตุ้นความสนใจและการรับฟังที่ต่อเนื่อง เป็นรูปแบบที่นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจฟังทำความเข้าใจในการเรียนรู้ที่ง่ายสามารถจดจำและนำไปค้นคว้าข้อมูลต่อไปได้ อาจเป็นเนื้อหาสรุปย่อเนื้อหา หรือควรเป็นแบบขยายเนื้อหาความรู้ เป็นการเล่าให้ฟัง หรือพูดคุยมากกว่า 1 คน ถ่ายทอดประสบการณ์ที่หาไม่ได้จากการเรียนทางไกล รวมถึงประสบการณ์นำความรู้ไปประยุกต์ใช้งาน (ประสบการณ์ทำงานในแต่ละสาขาอาชีพ) อาจจะไม่เป็นเกี่ยวกับชุดวิชา ความยาวไม่สั้นจนเกินไป (+-20 นาที) หรือไม่ควรมากกว่า 30 นาทีต่อเรื่อง หรือสามารถแบ่งเป็นตอน ๆ เพื่อนักศึกษาจะสามารถใช้เวลาสั้นในการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องมีรายการสดบ้างรูปแบบการสอนเสริมเพื่อการถามตอบ

6) ประเภทของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านไกล (บรรยาย สนทนา สัมภาษณ์)

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า สามารถจัดทำได้หลากหลายรูปแบบตามลักษณะ และความเหมาะสมของเนื้อหา อาทิ รายการบรรยาย แต่ก็ยังมีเนื้อหาบางประเภทเป็นแบบเล่าให้ ฟัง (แทนการบรรยาย) / รายการพุดคุย / รายการสนทนา / รายการสัมภาษณ์ / รายการ อภิปราย / รายการประเภททิวหรือสอนเสริม / รายการสารคดี / รายการข่าว / รายการตอบ คำถาม / รายการเพลง / รายการละคร ซึ่งถ้าเป็นรายการสนทนา หรือ สัมภาษณ์ จะทำให้ รายการมีความน่าสนใจมากขึ้น เน้นการพุดคุย เล่าเรื่องแสดงทัศนคติหรือความคิดเห็น แชร์ ประสบการณ์ในหัวข้อนั้น ๆ แต่ถ้าเป็นรูปแบบบรรยายควรเน้นบรรยายให้ดูไม่น่าเบื่อ อาจจะต้อง ใช้ทักษะในการพูดเพื่อดึงดูดให้ผู้ฟังอยากฟังจนจบรายการ สร้างความชัดเจนให้กับรายการ ซึ่ง จะต้องมีการวางแผนที่ดีในการพูด หรือการสื่อสารกับผู้ฟัง อาจต้องนำเนื้อหาในการสอนมาวาง รูปแบบให้มีจุดเริ่มต้นและบทสรุป เหมือนการเขียนบท เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับรายการนั้น ๆ

7) องค์ประกอบของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านไกล (พอดคาสเตอร์ เนื้อหา ผู้รับฟัง ฯลฯ)

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า องค์ประกอบของรายการเสียงพอดคาสต์ ควร ประกอบไปด้วย

- องค์ประกอบด้านเนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญ ควรมีเนื้อหาชัดเจน เลือกนำเสนอ ประเด็นให้เหมาะสมกับผู้เรียนหรือผู้ฟังในรายการนั้น ๆ รวมไปถึง "ธีม" หรือหัวเรื่องของเนื้อหา
- ผู้ผลิตรายการ เป็นผู้ทำหน้าที่ในการผลิตเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ แบ่งเป็น
  - ผู้กำกับรายการ ซึ่งเป็นผู้วางแผน ออกแบบรูปแบบและลักษณะรายการ
  - ผู้จัดรายการ หรือ พอดคาสเตอร์ (podcaster) ต้องเป็นผู้มีทักษะในการ ถ่ายทอด โดยเน้นเรื่องลีลา การพูด การใช้คำ การนำเสนอเนื้อหาสรุปย่อเป็นภาษาที่เข้าใจได้ง่าย กระชับ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ประสานงานหน้าไมค์ ไหวพริบ หรืออาจเป็นผู้มีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ และสามารถให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการได้
    - ทีมงานผลิตรายการ ช่างตัดต่อ และประสานงาน
- การผลิตรายการ แบ่งเป็นเนื้อหารายการ การสืบค้นหาข้อมูล การเขียนบท/ เรียบเรียง ประเภท/รูปแบบรายการ การใช้เสียงประกอบ เอฟเฟค เทคนิคทางด้านเสียง ความ ชัดเจน การจัดการด้านเทคนิคต่าง ๆ
- ปฏิสัมพันธ์ของรายการเสียงพอดคาสต์ เช่น การติดต่อระหว่างผู้ดำเนินรายการ กับผู้ฟัง การนำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันทันด่วนกับผู้ฟัง

- ผู้ฟังรายการ ผู้รับฟังรายการที่เป็นนักศึกษา และผู้รับฟังรายการที่ไม่ใช่ นักศึกษา ต้องมีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ที่สามารถเข้าถึงใช้งานพอดคาสต์ได้ สามารถนำเอาเนื้อหา ความรู้ที่ได้ฟังหรือรับชมไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมความรู้ให้กับตนเองได้

- การกระจาย/การเผยแพร่ ออนไลน์ ออฟไลน์ และการประชาสัมพันธ์สื่อใน รูปแบบพอดคาสต์ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้นนอกเหนือจากกลุ่มนักศึกษาของ มสธ.

- การติดตามและประเมินผลรวมทั้งผลตอบรับจากความพึงพอใจของผู้ฟัง

8) ความต้องการของผู้ฟังในการรับฟังรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ในระบบ การศึกษาทางไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นออกเป็น 2 ลักษณะ ประกอบไปด้วย 1) เป็นเนื้อหา สารที่สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ในชุดวิชา โดยแบ่งเป็นรายการที่นำเสนอเนื้อหา ทบทวนเนื้อหา สรุปสาระสำคัญต่าง ๆ สรุปภาพรวมเนื้อหา เช่น รายการทิว รายการพุดคุยหรือ เป็นรายการสอนเสริมเพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนได้ดียิ่งขึ้น และ 2) เป็นเนื้อหาที่สอดคล้อง ในรายวิชาและสามารถใช้เป็นรายการแนวบริการวิชาการแก่สังคมได้ เป็นรายการทั่วไป สนุกสนานดึงดูดผู้ฟัง เนื้อหาอาจจะไม่เฉพาะเจาะจงแค่เนื้อหาสำหรับวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นเนื้อหา สำหรับการประยุกต์ใช้ในการทำงาน การดำเนินชีวิต เป็นเนื้อหาที่น่าสนใจ รูปแบบรายการที่ แปลกใหม่ น่าฟังและน่าติดตาม เป็นเนื้อหาที่ทันสมัย สามารถรับรู้และเข้าถึงผู้ฟังได้ตลอดเวลา เช่น ทักษะเรื่อง soft skills ในวิชานั้น ๆ เป็นเนื้อหาสาระที่มีสาระข้อมูล มีความกระชับ มีความ หลากหลายเกี่ยวเนื่องเป็นเรื่อง ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องราวที่มีความยาวมากจนเกินไป สามารถ ฟังตอนไหนก็ได้ สามารถเลือกฟังได้ตามต้องการ ตามความสนใจ โดยมีเทคนิคการนำเสนอที่จูงใจ สมัยใหม่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานะกาล

9) โครงสร้างพื้นฐานในการเผยแพร่และการรับฟังรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ควรมีช่องทางหลักในการเผยแพร่สื่อของ มหาวิทยาลัย โดยโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์ ต้องมีความเร็วสูง มี ความเสถียร สามารถให้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง 7 วันต่อสัปดาห์ มีช่องทางสำหรับการเผยแพร่ รายการพอดคาสต์โดยเฉพาะ สร้างสถานที่ที่เป็นช่องทางหลักของรายการที่สามารถควบคุมและ บริหารจัดการสื่อพอดคาสต์ต่าง ๆ ได้ เพื่อหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหลาย ๆ อย่าง เช่น ลิขสิทธิ์ แต่ ระบบที่ตั้งต้องมีความสามารถจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์สื่อได้ด้วย รวมถึงมีช่องทาง การติดต่อสื่อสารกับผู้ฟัง นอกจากนี้ด้านการรับฟังรายการควรเผยแพร่ไปยังช่องทางอื่นภายนอกที่ ระบบมีความเสถียร อาทิ เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ (YouTube, FB, Line) หรือผู้ ให้บริการอื่น ๆ และต้องดูทิศทางหรือแนวโน้มของแอปพลิเคชันใหม่ ๆ อยู่เสมอ และควร



พิจารณาในด้านโครงสร้างพื้นฐานของกลุ่มนักศึกษาหรือผู้รับฟัง ต้องมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี วัสดุ/อุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานทางอินเทอร์เน็ตที่สามารถรองรับรายการพอดคาสต์ได้ เพื่อเป็นการเข้าถึงสื่อที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนการเรียนการสอนในระบบทางไกล มีเทคนิคการใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ไม่ซับซ้อนสามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย

10) องค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากทางไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- การฝึกอบรมให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนนักเนื้อหา คณาจารย์พัฒนาทักษะด้านเทคนิคและการถ่ายทอดเนื้อหาในรูปแบบสื่อเสียง บุคลากรและเจ้าหน้าที่เทคนิคพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญชำนาญด้านการผลิตและ ออกแบบเพื่อให้สามารถผลิตและเผยแพร่รายการพอดคาสต์ได้

- องค์ประกอบด้านทีมผลิต มีทีมงานให้ความสนับสนุนในการจัดรายการ มีทีม ในการคัดเลือกเนื้อหาสาระ ให้ความสำคัญกับการออกแบบรายการและมีความเข้าใจในเนื้อหา กลุ่มงานด้านเทคนิคเป็นคนคิดวิธีการเทคนิคการนำเสนอ รูปแบบการนำเสนอ รูปแบบรายการที่มี เทคนิคหลากหลาย มีกลุ่มงานเชิงสร้างสรรค์รายการในการนำเสนอ มีทัศนคติที่ดีมีความมุ่งมั่น ในการผลิตรายการ

- องค์ประกอบด้านอุปกรณ์เครื่องมือ ซอฟต์แวร์สำหรับการบันทึกและตัดต่อ เสียง ควรเลือกซอฟต์แวร์ให้เหมาะสมกับอุปกรณ์ ถ้าเป็นรายการสดสัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องดี เพราะถ้าสัญญาณขาดหาย อาจก่อให้เกิดความรำคาญต่อผู้ฟัง

- องค์ประกอบด้านกระบวนการอย่างเป็นระบบ ใช้กระบวนการที่กระชับ ใช้ เวลาไม่นาน ลดขั้นตอนการดำเนินการ และมีการวางแผนการออกอากาศที่ชัดเจน

- องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายของกลุ่มผู้รับฟัง โดยนำ เครือข่ายมาบูรณาการ แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันเพื่อเป็นการเปิดความรู้ที่หลากหลาย มากกลุ่ม ผู้ฟังบูรณาการร่วมสาขาวิชาผาสานศาสตร์วิทยาการเข้าด้วยกัน

11) บทบาทที่สำคัญของอาจารย์ต่อการร่วมผลิตและออกแบบรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากทางไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า บทบาทที่สำคัญของอาจารย์คือการรับรู้และทำ ความเข้าใจกับความต้องการของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการรับฟัง สอบถามความ ต้องการของนักศึกษา กำหนดแนวทางการสอนในรูปแบบสื่อการศึกษาทางไกลผ่านรายการเสียง ประเภทพอดคาสต์ นำเสนอเนื้อหาสาระจากชุดวิชา จัดเตรียมเนื้อหาโดยแยกย่อยเป็นเรื่อง ๆ คัดเลือกและสกัดเนื้อหา ให้เนื้อหาที่เป็นแก่นสาระสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และ

ความต้องการผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบรูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจ มีความชัดเจนในการนำเสนอรูปแบบและข้อมูลของรายการ มีเทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหา รวบรวมหาวิธีประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการฟังรายการ หาวิธีทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนรู้จากการฟังมากที่สุด เมื่อผู้สอนสามารถดึงผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งและให้เขาารู้สึกถึงการมีคุณค่าต่อการมีส่วนร่วมนี้ นอกจากนี้ทั้งในส่วนอาจารย์เนื้อหาจากสาขาวิชาและอาจารย์นักเทคโนโลยีการศึกษาที่ร่วมออกแบบและผลิตรายการ ควรมีความสามารถในการสร้างสรรค์รายการได้ด้วยตัวเอง มีทักษะและความสามารถในการผลิตรายการเบื้องต้นเพื่อความรวดเร็วในการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดีขึ้น

12) บทบาทที่สำคัญของผู้บริหารต่อการสนับสนุนการออกแบบและผลิตรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และออกแบบกระบวนการทำงานให้เหมาะสมและลื่นไหลไม่ติดขัด ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิต จัดสรรทรัพยากรการผลิต อุปกรณ์โครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ อำนวยความสะดวกด้านกระบวนการผลิต และเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในเฉพาะด้านเพื่อเป็นต้นแบบและพัฒนาบุคลากรในส่วนอื่น มอบนโยบายและให้ความสำคัญในการผลิตและเผยแพร่สื่อในรูปแบบพอดคาสต์ มอบหมายผู้รับผิดชอบ บุคลากรและกำหนดจัดตั้งทีมงาน จัดให้มีการอบรมพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากรมีความเข้าใจ เพื่อสามารถผลิตและเผยแพร่สื่อในรูปแบบพอดคาสต์ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ผู้บริหารควรเป็นผู้วิสัยทัศน์ เปิดใจรับฟังและมีการตัดสินใจที่เร็ว เข้าใจสื่อใหม่ว่ามีอิทธิพลต่อผู้เรียนเพียงใด ไม่ยึดติดกับรูปแบบรายการที่ล้าสมัยหรือไม่เป็นที่นิยม คิดต่างจากที่เคยมี หากจุดเด่นให้เกิดขึ้น มองโลกกว้าง และศึกษาดูงานจากเพื่อนบ้านบ้าง และพร้อมเป็นส่วนหนึ่งกับทีมผลิต ร่วมเดินทางไปด้วยกัน

13) ปัจจัยที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ปัจจัยที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาารูปแบบรายการพอดคาสต์ ประกอบไปด้วย

- นโยบายการขับเคลื่อนและผลักดันของผู้บริหารในด้านการผลิตและเผยแพร่สื่อในรูปแบบพอดคาสต์ การสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรที่เพียงพอ
- ทีมผู้ผลิตทุกส่วนคณาจารย์และบุคลากรต้องมองในรูปแบบและทิศทางเดียวกัน ให้ความสำคัญกับแนวทางการดำเนินงาน สร้างความมั่นใจให้กับทีม การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการพัฒนางานไปทีละขั้น ปรับแก้ไปเรื่อย ๆ โดยเน้นเรื่องการสร้างคุณภาพไม่เน้น

ปริมาณ สิ่งสำคัญอยู่ที่ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการทำพอดคาสต์ของทั้งผู้ผลิตและผู้ให้บริการการผลิต รวมถึงผู้ที่เผยแพร่รายการพอดคาสต์

- ความน่าสนใจของเนื้อหาและรูปแบบรายการตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- การเผยแพร่และช่องทางการประชาสัมพันธ์รายการพอดคาสต์ที่ผลิตขึ้นในสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่อสังคม (Social Network)

14) ความท้าทายและข้อจำกัดในการผลิตและพัฒนาารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาทั่วโลก

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ความท้าทายอยู่ที่การสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้ฟังทุก ๆ ครั้ง สร้างความน่าสนใจในรูปแบบรายการ การสร้างสื่อที่ไม่มีภาพ ทำให้เกิดความท้าทาย สื่อที่สามารถติดตัวไปได้ตลอด ฟังได้ตลอดเวลา การพัฒนารายการพอดคาสต์ให้เป็นสื่อหลักของ มสธ. คิดค้นรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้ผลิต อาจจะต้องหาบุคคลที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนมาพูดคุยบ้าง การเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา/ผู้ฟังทราบและเข้าถึงรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ รวมไปถึงการใช้งานและบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เต็มประสิทธิภาพ การแข่งขันกับสื่อในรูปแบบอื่น เช่น YouTube, Social Network ซึ่งต้องทำให้ผู้รับฟังเห็นถึงความแตกต่างและจุดเด่นของรายการพอดคาสต์

ข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและบุคลากรในการผลิต ทักษะบุคคลในการถ่ายทอดและผลิตเนื้อหาของพอดคาสเตอร์ในแต่ละองค์คณะบุคคล หรือแต่ละบุคคลเองว่ามีทักษะในการใช้งานอุปกรณ์ ทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อพอดคาสต์ พื้นที่ในการจัดเก็บ (Cloud) สื่อในรูปแบบพอดคาสต์ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณในการจัดการเรื่องพื้นที่จัดเก็บ ภาระเบียบในการทำงาน ช่องทางในการเข้าถึงรายการพอดคาสต์อย่างมีประสิทธิภาพ

15) การเตรียมความพร้อมของผู้ผลิตรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาทั่วโลก

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การเตรียมความพร้อมของผู้ผลิตรูปแบบรายการพอดคาสต์ สิ่งสำคัญคือการพัฒนาทักษะผู้ผลิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านทักษะการดำเนินรายการ ทักษะการใช้เครื่องมือในการผลิตรายการ ทักษะการคัดเลือกเนื้อหาที่จะมานำเสนอ ทั้งนี้ควรจัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรให้สามารถผลิตและเผยแพร่สื่อในรูปแบบพอดคาสต์ได้เพิ่มเติมประสบการณ์ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยอาจพอดคาสเตอร์ที่ประสบความสำเร็จมาถ่ายทอดประสบการณ์ มีการศึกษาและเปรียบเทียบรายการพอดคาสต์ต่าง ๆ ที่มีเผยแพร่ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับระบบการศึกษากาทั่วโลกของ

มหาวิทยาลัย นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมในด้านผู้ผลิตและเผยแพร่ ต้องมีการอธิบายเป้าหมายของการผลิตพอดคาสต์ให้ผู้ผลิตทราบ เมื่ออยู่ในเป้าหมายเดียวกันแล้ว ควรมีการออกแบบและวางแผนการผลิตมาเป็นอย่างดี ประสานงานการทำงานร่วมกัน กำหนดขอบเขตงานวางแผนระยะโดยมีระยะเวลาเตรียมงาน การเตรียมเนื้อหาสาระโครงเรื่องให้กับกลุ่มผู้ฟัง วางรูปแบบและเนื้อหารายการให้น่าสนใจ เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้รายการนั้น ๆ ควรเลือกบางประเด็นมาผลิต ไม่ควรนำหลาย ๆ ประเด็นมารวมกัน ทำให้ผู้ฟังจับประเด็นไม่ถูก การเตรียมความพร้อมในด้านการถ่ายทอดของอาจารย์ผู้สอน การใช้เทคนิคลีลา น้ำเสียงที่น่าสนใจ ฟังดูเป็นธรรมชาติ ไม่น่าเบื่อ และสำหรับการเตรียมความพร้อมในด้านผู้ฟังคือการจัดการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงสื่อในรูปแบบพอดคาสต์ได้

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังนี้ การสร้างรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสม มีการสำรวจสอบถามความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม วิเคราะห์และหาข้อมูลเพื่อตอบโจทยความต้องการของนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของมหาวิทยาลัย และควรมีกระบวนการติดตามงาน การประเมินความคิดเห็นสำหรับผู้เรียนและนำผลมาปรับปรุงซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาต่อไป ควรมีการวางแผนผลิตรายการพอดคาสต์อย่างเป็นระบบ การนำเอาเทคโนโลยีทางด้านดิจิทัลเข้ามาใช้ในการสอนถือเป็นจุดสำคัญที่ทำให้การสอนในระบบการศึกษาทางไกลมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรปรับเปลี่ยนมาใช้ดิจิทัลแทนที่สื่อการสอนเดิมที่มหาวิทยาลัยใช้ในการสอนทางไกล การใช้พอดคาสต์ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่มีการนำเอาดิจิทัลเข้ามาใช้งาน ความสะดวก รวดเร็วในการเข้าถึงไม่ทำให้นักศึกษาเสียเวลาในการรอสื่อการสอนอีกต่อไป

## **2.2) ผลการสอบถามความคิดเห็นการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกล (สำหรับอาจารย์)**

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษทางไกลสำหรับอาจารย์ประจำสาขาและสำนัก โดยผู้วิจัยประสานงานและติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการผลิตรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกล อีกทั้งทำให้ทราบถึงความพร้อม ความคิดเห็นด้านการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือและงบประมาณ องค์กรประกอบและรูปแบบลักษณะรายการ แนวทางการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ สื่อและช่องทางการเข้าถึงและการเผยแพร่ บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ ความท้าทาย และข้อจำกัดต่าง ๆ ผู้วิจัยดำเนินการ

สัมภาษณ์ความคิดเห็นอาจารย์ประจำสาขาต่าง ๆ รวมไปถึงสำนักทะเบียนและวัดผล และสำนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 10 คน ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 ถึงเดือนมิถุนายน 2564 รวมระยะเวลาในการดำเนินขั้นตอนการสัมภาษณ์ 3 เดือน ซึ่งได้ใช้ระยะเวลาการสัมภาษณ์ต่อท่านประมาณ 60 – 90 นาที เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบมีโครงสร้าง โดยทิศทางการคิดเห็นและความสอดคล้องความคิดเห็นเกี่ยวกับทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์ฯ ของคณาจารย์ โดยทิศทางการคิดเห็นและความสอดคล้องความคิดเห็นเกี่ยวกับทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความเข้าใจภาพรวมเกี่ยวกับรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ในระบบการศึกษาทางไกลระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า พอดคาสต์เป็นการให้ความรู้ผ่านสื่อเสียงในรูปแบบออนไลน์ประกอบการเรียนทางไกลประจำชุดวิชา เพื่อสอนหรือสรุปใจความสำคัญในบทเรียนให้กับนักศึกษา หรือเป็นสื่อเสริมนอกเหนือจากหนังสือ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเข้าใจในเนื้อหาชุดวิชาที่เรียนและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ซึ่งรายการพอดคาสต์ควรเป็นรายการที่นำเอาเรื่องหรือประเด็นที่ยากมาย่อยให้ผู้ฟังได้เข้าใจได้ง่าย อาจจะมีประเด็นที่เหมาะสมสำหรับเฉพาะกลุ่มหรือวงกว้าง แต่ต้องอยู่ในลักษณะที่ฟังง่าย เข้าใจง่าย เน้นประเด็นที่เกิดขึ้นภายในขณะนั้น อาจจะมีมุมมองและประสบการณ์ของผู้สอนหรือผู้เล่าถ่ายทอดเรื่องราวผสมเข้าไปด้วยเพื่อให้เกิดกระบวนการคิดต่อยอด อาจอยู่ในลักษณะเป็นสื่อเสริมนอกเหนือจากการใช้สื่อหลักของมหาวิทยาลัยในระบบการเรียนการสอนทางไกล ให้ได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ของชุดวิชา จนสามารถสอบผ่านบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด ลักษณะของรายการพอดคาสต์ผู้สอนเป็นผู้บรรยายหรือพูดให้ความรู้โดยการบันทึกเสียงไว้แล้วนำขึ้นไปบนระบบออนไลน์ช่องทางใดทางหนึ่ง แล้วให้ผู้ฟังเปิดฟังเพื่อการเรียนรู้ในเวลาใดก็ได้ตามความต้องการและสะดวกเรียนของนักศึกษา ซึ่งให้ความรู้สึกเหมือนการฟังวิทยุที่มีผู้ดำเนินรายการคอยพูดให้ฟัง การเรียนรู้ผ่านรายการพอดคาสต์ ในแต่ละเรื่องควรแบ่งเป็นตอนย่อย ๆ โดยแต่ละตอนควรมีระยะเวลา 15 – 20 นาที

2) ความคิดเห็นด้านอุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุนการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ (และในกรณีหากอาจารย์สามารถเป็นผู้ผลิตรายการด้วยตนเอง)

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นในภาพรวมว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นหลักจึงมีความพร้อมทั้งทางด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และสถานที่ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอสื่อ

อันทันสมัย ตรงตามความต้องการของผู้เรียน แต่ทั้งนี้รายการพอดคาสต์เป็นสื่อการสอนที่คณาจารย์นักเนื้อหาสามารถผลิตได้เองด้วยวิธีการบันทึกเสียงอย่างง่าย มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาสนับสนุนในส่วนอุปกรณ์การผลิตรายการแบบเคลื่อนที่ที่มีประสิทธิภาพหรือมีความทันสมัย เช่น หูฟัง ไมโครโฟน อุปกรณ์บันทึกเสียงแบบพกพา เครื่องมือหรือโปรแกรมต่าง ๆ ที่สามารถใช้ในการผลิตรายการพอดคาสต์ได้อย่างง่ายได้ หรือแนะนำ สอนวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนบันทึกเสียงด้วยอุปกรณ์สมาร์ตโฟน หรือโทรศัพท์มือถือเพื่อให้คณาจารย์มีความรู้เพิ่มเติมในการผลิตรายการเสียงพอดคาสต์หรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการจะทำให้คณาจารย์สามารถใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ผลิตสื่อได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ หรือเป็นส่วนต้นในการผลิตก่อนนำส่งให้ทางเจ้าหน้าที่ของสำนักเทคโนโลยีการศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพตามมาตรฐานของสื่อรายการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

การผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนถือเป็นพันธกิจหลักในการถ่ายทอดและนำส่งความรู้ของมหาวิทยาลัยทางไกล ดังนั้นจึงควรมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ค่าตอบแทนการผลิตรายการตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ควรขึ้นอยู่กับรูปแบบและลักษณะการนำเสนอของรายการพอดคาสต์ จำนวนวิทยากรหรือผู้ร่วมรายการทั้งภายในและภายนอก ค่าตอบแทนด้านการจัดทำเนื้อหา และประเด็นหรือระยะเวลาในการนำเสนอรายการ ค่าบรรยายตามอัตราตอบแทนซึ่งอาจจะกำหนดเป็นค่าสรุปเนื้อหา 1 รายการ ๆ ละไม่เกิน 60 นาที หรืออาจใช้การเหมาจ่ายโดยในแต่ละรายการ หรือเทียบเคียงกับการสอนปกติในระดับ ป.ตรี ป.โท เป็นรายชั่วโมง ค่าตอบแทนในการเตรียมเนื้อหาของที่วิทยากรควรมีอัตราค่าตอบแทนที่ใกล้เคียงกับการเขียนหน่วย หรือใกล้เคียงกับค่าตอบแทนในการผลิตสื่อโมดูลแต่ละโมดูล นอกจากนี้ควรพิจารณางบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้อจัดหาทรัพยากรเสียงประกอบอื่น ๆ อาทิ เสียงประกอบ เสียงเอฟเฟค เพื่อการสร้างสรรคงานให้มีคุณภาพมากขึ้น

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล (ในบริบทสาขาวิชาต่าง ๆ)

รูปแบบและลักษณะรายการพอดคาสต์ของแต่ละสาขาวิชาควรมีการออกแบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาของสาขาวิชานั้น ๆ ควรนำเสนอเนื้อหาหรือหัวข้อที่ไม่ซับซ้อน เป็นประเด็นที่สำคัญ โดยใช้การเล่าหรือการอธิบายประกอบการยกตัวอย่าง สรุปใจความสำคัญในเนื้อหา การสัมภาษณ์จากบุคคลที่มีประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ โดยเน้นการนำเสนอเนื้อหาเชิงวิชาการบูรณาการผสมผสานกับการให้ประสบการณ์หรือเป็นการเล่าเรื่องราวในหัวข้อประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย ย่อยความรู้ได้ง่ายทำ

ให้ผู้เรียนคิดภาพตาม เนื้อหาควรสั้น กระชับ ใช้ระยะไม่ยาวจนเกินไป ช่วยแบ่งเบาเวลาในการอ่านหนังสือของผู้ฟัง เพราะหากผู้ฟังได้ฟังจากพอดคาสต์ก็ควรจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และได้รับสาระในเนื้อหาหัวข้อนั้น ๆ เหมือนการอ่านหนังสือหรือทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเอง หรือให้ผลลัพธ์เสมือนมีเพื่อนมาช่วยติวหรือสรุปประเด็นสำคัญให้ฟัง รูปแบบรายการควรออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทศตวรรษที่ 21 ยกตัวอย่างเช่น สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ชุมชนศึกษาภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว อาจออกแบบเป็นรูปแบบรายการสนทนา ในแต่ละสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจบริบทการสนทนาในสถานการณ์จริง และมีการให้เสียงด้วยเจ้าของภาษา เพื่อให้ได้เรียนรู้สำเนียงที่ถูกต้อง นอกจากนี้มีแบบฝึกหัดท้ายสถานการณ์นั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจออกแบบหรือผลิตรายการพอดคาสต์ที่สามารถเผยแพร่แก่กลุ่มประชาชนผู้สนใจทั่วไปเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคม และส่งเสริมภาพลักษณ์อันดีของมหาวิทยาลัยต่อสังคมภายนอก

5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล (บรรยาย สนทนา สัมภาษณ์-ในบริบทสาขาวิชาต่าง ๆ)

รูปแบบการนำเสนอและประเภทของรายการควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับระดับของกลุ่มผู้เรียน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพราะธรรมชาติของแต่ละวิชานั้นแตกต่างกัน ศาสตร์และวัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่ละสาขาวิชามีความแตกต่างกัน บางเนื้อหาเช่นการฝึกปฏิบัติ เฉพาะทางอาจจะไม่เหมาะสมกับรายการเสียง แต่จำเป็นต้องใช้ภาพ ข้อความ เสียง เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ดังนั้นการออกแบบรายการพอดคาสต์ควรมีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง รูปแบบรายการสามารถบูรณาการเนื้อหาทางวิชาการของอาจารย์นักเนื้อหาหรือผู้จัดรายการ และการสร้างสรรค์เนื้อหาสื่อให้ทันสมัยน่าสนใจของผู้รับผิดชอบในการออกแบบสื่อ รูปแบบรายการควรมีทั้งลักษณะการบรรยายให้ความรู้และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักวิชาชีพ เป็นการสนทนามากกว่าการบรรยาย แשרความรู้ประสบการณ์ มีการโต้ตอบพูดคุยในประเด็นเนื้อหา ทำให้ไม่เบื่อ การบรรยายอาจจะก่อให้เกิดความน่าเบื่อได้ง่าย แต่ลักษณะการเล่าข่าว การสนทนา การสัมภาษณ์ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้น ๆ การเล่าเรื่องหรือพูดคุย บรรยายและสนทนา ไม่ควรมีรูปแบบที่ตายตัว จะได้มีความคล่องตัวในการดำเนินการ เน้นรายการประเภทที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับรายวิชา ไม่จำเป็นต้องแบ่ง หน่วย ตอน และเรื่องตามตัวหน่วย โดยอาจมีการเสริมเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์

6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล (พอดคาสเตอร์ เนื้อหา ผู้รับฟัง ฯลฯ)

องค์ประกอบของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย

- พอดคาสเตอร์ (ผู้ส่งสาร) ผู้สอนซึ่งเป็นผู้บรรยาย หรือผู้เล่าเรื่อง ควรมีความรู้ในเนื้อหาและทักษะในการถ่ายทอด มีลีลาในการนำเสนอที่น่าสนใจ น้ำเสียงน่าฟัง มีหลากหลายโทนเสียง ไม่ควรนำเสนอแบบอ่าน แต่ควรเน้นการเล่าหรือการอธิบายด้วยโทนเสียงที่ไม่ใช่โมโนโทน มีจังหวะการพูดที่ดี พูดจาชัดเจน ฟังง่าย สื่อสารตรงประเด็น สื่อสารชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่พูดตะกุกตะกัก ไม่พูดไทยคำอังกฤษคำแบบพรวดพราดหรือ มีการแบ่งวรรคตอนในการพูดที่ชัดเจน เมื่อสื่อสารแล้วเข้าถึงผู้ฟัง สะกดผู้ฟังให้ติดตามและรับฟังได้จนจบเนื้อหา และต้องเป็นคนที่เต็มใจที่จะทำรายการ มีใจรัก และมีพลังในการเล่าเรื่อง

- เนื้อหา (สาร) องค์ประกอบของเนื้อหารายการควรมีความกระชับ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา มีการลำดับเนื้อหาที่ดี ซึ่งควรมีบทวนำเสนอประเด็นเนื้อหา สรุปประเด็น และตีหรือสรุปแนวข้อสอบ การนำเสนอเนื้อหาไม่ควรยาวจนเกินไป หากเนื้อหาเยอะ ควรแบ่งพอดคาสต์เป็นหลาย ๆ ตอน เพื่อให้ผู้ฟังสามารถรับฟังได้แบบเป็นธรรมชาติ ไม่ฝืนตัวเอง ซึ่งในความเป็นจริงเนื้อหาสามารถยาวได้ แต่ต้องอยู่ในแพลตฟอร์มที่เหมาะสม กล่าวคือ บางเนื้อหายาว ผู้ฟังอาจฟังไม่จบในคราวเดียว พอดคาสต์ควรหยุดไว้แค่นั้น และเมื่อต้องการกลับมารับฟังต่อ พอดคาสต์ควรเริ่มต่อจากจุดที่หยุดไว้ ไม่ใช่เริ่มใหม่ตั้งแต่แรก แล้วให้ผู้ฟังต้องเลื่อนไปหาจุดที่ฟังค้างไว้ก่อนหน้าเพื่อรับฟังต่อ

- ช่องทางในการเข้ารับฟังรายการพอดคาสต์ (แพลตฟอร์มต่าง ๆ) ที่เข้าถึงง่าย สะดวก ไม่ซับซ้อน ควรทำไฟล์ประเภทที่ง่ายและเข้ากับการใช้งานของนักศึกษา

- ผู้ฟังพอดคาสต์ (ผู้รับสาร) ที่เป็นนักศึกษาของ มสธ. ควรระบุกลุ่มผู้ฟังให้ชัดเจน ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของช่วงวัย ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นวิชาการอาจจะเล็งไม่ได้ ที่ต้องใช้คำศัพท์ทางวิชาการ การพูดด้วยย่อ/คำย่อ หรือการพูดทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ผู้จัดเตรียมเนื้อหาควรพูดคำเต็มหรืออธิบายคำศัพท์ทางวิชาการนั้น ๆ ให้ผู้ฟังเข้าใจก่อน แล้วค่อยใช้การพูดด้วยย่อ/คำย่อ หรือการพูดทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ในการกล่าวถึงคำนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถระลึกหรือท้าวความถึงความหมายของคำ ๆ นั้นได้ ฟังต่อไปแล้วเกิดความเข้าใจ ติดตามเนื้อหาทัน หรือต่อติดในเรื่องที่ฟังได้อย่างราบรื่น

- ระยะเวลาในการนำเสนอพอดคาสต์แต่ละหัวข้อ ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป แต่ละพอดคาสต์ควรใช้เวลาอยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 10-20 นาที หรือไม่ควรเกิน 30 นาที เพื่อให้การฟังแต่เสียงแบบไร้สื่อภาพประกอบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ฟังมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ได้ฟังตลอด ฟังแบบผ่อนคลาย ไม่กดดัน ไม่รู้สึกถูกยัดเยียดให้ฟังเป็นเวลานาน ๆ ซึ่งเนื้อหาที่ยาก ย่อย และยาว ผู้ผลิตและพอดคาสเตอร์สามารถแบ่งพอดคาสต์ออกเป็นตอนย่อย ๆ หลายตอนได้ ผู้ฟังจะได้เลือกเข้ามาฟังทบทวนเฉพาะหัวข้อหรือเนื้อหาที่ยังเข้าใจไม่ชัดเจน หรือหัวข้อที่อยากทบทวนเป็นพิเศษ หรือหากเป็นเนื้อหาที่ยาวควรระมัดระวังในเรื่องแพลตฟอร์มตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น



### 7) แนวทางการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

แนวทางการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ คณาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ควรใช้ เป็นสื่อเสริมประกอบการเรียนการสอน ช่วยผู้เรียนให้สามารถทบทวนบทเรียนหรือ ทวนสอบ หรือเป็นสื่อเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อาจมีคำถามท้ายรายการพอดคาสต์ เป็นคำถามง่าย ๆ ให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกสรุป และทำกิจกรรมตอบสนองมาเพื่อใช้เป็นคะแนนเก็บหรือ คะแนนกิจกรรมอีกรูปแบบหนึ่ง หากไม่มีการถามถึงท้ายพอดคาสต์ ก่อนจบพอดคาสต์ควรมีการ สรุปหรือขมวดประเด็นให้ผู้ฟังทุกครั้ง สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือประกอบการเรียนการสอนเป็น เหมือนเป็นการสรุปใจความสำคัญ หรือผสมผสานการประยุกต์ความรู้เข้าสู่สถานการณ์ปัจจุบัน เป็นรายการที่ให้ความรู้ ช่วยสนับสนุนการเรียนโดยเฉพาะ ให้ความกระจ่างในเนื้อหาที่มีความ ซ้ำซ้อน จนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสอบ หรือประยุกต์ใช้ในการทำงาน แก้ปัญหา และการ ดำรงชีวิตได้

8) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนโดยรายการพอดคาสต์เพื่อการ เรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล ในระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

คณาจารย์ให้ความเห็นว่า พอดคาสต์เป็นสื่อรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ ตอบโจทย์ การใช้ชีวิตของผู้เรียนในระบบการศึกษาทางไกล เพราะเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ผู้เรียนสามารถใช้ ทรัพยากรในการเข้าถึงสื่อชนิดนี้โดยที่ไม่ต้องลงทุนมากนัก เช่น นักศึกษาบางคนมีแพคเกจ อินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำในอุปกรณ์มือถือ การรับฟังสื่อเสียงก็จะประหยัดจำนวนชั่วโมง bandwidth อินเทอร์เน็ตได้มากกว่าการรับชมสื่อที่เป็นวิดีโอ และเอื้อต่อการใช้งานของผู้เรียน เพราะหากเป็นคลิปวิดีโอ ผู้เรียนต้องคอยนั่งดู ไม่สามารถทำกิจกรรมอื่นไปด้วยดูคลิปไปด้วย เพราะจะเสียสมาธิและไม่เข้าใจบทเรียนจากคลิปเนื่องจากดูขาดตอน แต่หากเปิดพอดคาสต์จะได้ยินแค่เสียง ผู้เรียนสามารถฟังพอดคาสต์ควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมอื่นได้ เช่น ผู้เรียนบางคนอาจ เปิดฟังในขณะขับรถเพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในระหว่างที่ทำกิจกรรมอื่น ซึ่งในแต่ละวันคนเราใช้เวลาในการทำกิจกรรมอื่น เช่น ขับรถ เดินทาง อาบน้ำ ออกกำลังกาย ล้างจาน โดยกิจกรรมเหล่านี้เราไม่สามารถทำควบคู่ไปกับการเรียนได้ เพราะอาจจะเกิดอันตราย ไม่สะดวก ไม่ได้ผลในแง่ของความรู้ เพราะส่วนใหญ่ในการเรียนแทบทุกรูปแบบผู้เรียนต้องใช้ตาดู การมีสื่อ รายการพอดคาสต์มาเป็นอีกหนึ่งสื่อในการเรียนการสอนจะช่วยทำให้ผู้เรียนหาเวลาในการเรียน ได้ขึ้น เนื่องจากปัญหาของผู้เรียนทางไกลส่วนใหญ่คือไม่มีเวลา บางคนต้องเรียนไปด้วย ทำงานไปด้วย ทั้งนี้การผลิตสื่อของ มสธ. ควรมีรูปแบบสื่อที่หลากหลายทำให้นักศึกษาสามารถเลือกช่อง ทางการเข้าถึงสื่อที่แตกต่างกันไปได้ สำหรับกระบวนการเรียนการสอนรายการพอดคาสต์ ประกอบด้วย 1) ศึกษาขั้นตอนการเรียนการสอนของชุดวิชา 2) ศึกษาเนื้อหาชุดวิชาในเอกสาร การสอน 3) ศึกษาเนื้อหาผ่านรายการพอดคาสต์ 4) ทำกิจกรรมระหว่างเรียนในเอกสารการสอน

9) กิจกรรมและปฏิสัมพันธ์การเรียนการสอนด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล

คณาจารย์ให้ความเห็นว่า เนื่องจากรายการพอดคาสต์เป็นการสื่อสารทางเดียว อาจพิจารณาสร้างช่องทางในการสื่อสารที่หลากหลายเพิ่มเติมในบางช่วงเวลาบ้างโดยใช้ช่องทางอื่นที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกเพศ ทุกวัย ตามอัธยาศัย เรียนรู้ทุกช่วงวัย ตลอดชีวิต ซึ่งอาจมีกิจกรรมสอบถามกับทางรายการ กิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ด้วยการส่งประเด็นคำถามมาสอบถามทางรายการโดยจัดรายการสด 1 ครั้ง โดยมีการแจ้งวัน เวลาที่ชัดเจน การจัดรายการพอดคาสต์แบบถ่ายทอดสด (Podcast Live) บนแพลตฟอร์มอย่าง Facebook หรือ YouTube เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ให้ความรู้สึกของผู้เรียน เหมือนฟังในห้องเรียนที่เห็นหน้าผู้สอนจริง ๆ ทำให้เนื้อหามีความสดใหม่ น่าติดตามและสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ได้ทันทีผ่านข้อความ หรือหากจัดรายการพอดคาสต์ไม่ได้อยู่ในรูปแบบรายการสด (real-time) ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะไม่ได้เกิดขึ้นทันที กิจกรรมที่ทำได้อาจจะเป็นการตอบคำถามเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อาศัยการค้นคว้าเพิ่มเติมเพียงนิดหน่อย ในรูปแบบลักษณะผู้สอนซึ่งเป็นพอดคาสเตอร์นำเสนอเนื้อหาหรือประเด็นผ่านรายการ ผู้เรียนจะเปิดฟังที่ไหน เมื่อไหร่ เวลาใด ขึ้นอยู่กับความสะดวกหรือการวางแผนตารางเรียนของผู้เรียนคนนั้น ๆ ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างพอดคาสเตอร์กับผู้เรียนจึงจะไม่เป็นแบบทันทีทันใดแต่จะมีการแฝงกิจกรรม แฝงคำถามไว้ในแต่ละช่วงของรายการพอดคาสต์ แล้วกำหนดระยะเวลา หรือช่องทางในการอภิปรายแลกเปลี่ยนกันระหว่างพอดคาสเตอร์กับผู้เรียนผ่านสื่อออนไลน์ หรือช่องทางอื่น ๆ ตามแต่จะตกลงกันของทั้งสองฝ่าย จึงจะเกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างพอดคาสเตอร์กับผู้เรียนได้

10) สื่อและช่องทางสื่อสารที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล

สื่อและช่องทางสื่อสารรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ คณาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าควรนำเสนอสื่อพอดคาสต์ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งควรมีการสำรวจและบันทึกค่าสถิติจากการเข้าใช้งานสื่อออนไลน์และออฟไลน์ของนักศึกษา ว่านักศึกษาใช้ช่องใดมากที่สุด กระจายเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด แล้วนำพอดคาสต์ไปเพิ่มในช่องทางนั้น แต่วิธีการที่เหมาะสมที่สุดคือใช้ในแพลตฟอร์มที่ทางมหาวิทยาลัยมีอยู่แล้ว เช่นเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เว็บไซต์ของสาขา เว็บไซต์ STOU Media หรือระบบ e-Learning ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น หรือผ่านแพลตฟอร์มที่มีความเป็นมาตรฐานสากลที่มีอยู่ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่เป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมจากนักศึกษาและสะดวกต่อนักศึกษามากที่สุด อาทิ Facebook และ YouTube หรือเป็นช่องทางที่คนทั่วไปใช้ฟังพอดคาสต์ ที่มีมาตรฐานและ ได้รับความนิยม เช่น Soundcloud, Apple Podcasts, Google Podcasts, Spotify, Podbean, Anchor เป็นต้น

ทั้งนี้ต้องนำเสนอไปในช่องทางที่ให้ผู้เรียนเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ไม่ยุ่งยาก และ เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ได้หลากหลายอุปกรณ์สะดวกในการรับฟัง

11) องค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล

องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการผลิตพอดคาสต์ที่ไม่ควรมองข้าม คือ คุณภาพเสียงที่บันทึกในพอดคาสต์ ต้องมีคุณภาพที่ดีมาก ๆ เพราะเสียงเป็นสื่อเดียวที่ถ่ายทอดหลักของรายการถือเป็นหัวใจของสื่อพอดคาสต์ (ถ้าเป็นวิดีโอ ภาพไม่ดี ก็ฟังเสียงได้ เสียงไม่ชัดก็อ่าน subtitle ได้) ดังนั้นเสียงต้องมีความชัดเจน เสียงไม่ก้อง ระดับเสียงต้องสม่ำเสมอ ไม่เบาหรือไม่ดังอยู่เพียงบางช่วง นอกจากนั้นยังมีองค์ประกอบที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งคือ เรื่องของเสียงดนตรีที่ใช้เป็นเพลงเปิดก่อนเข้าสู่การพูดหัวข้อและเนื้อหาของพอดคาสต์ เสียงดนตรีควรมีเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับพอดคาสต์ของ มสธ. หรือมีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละรายวิชา เสียงดนตรีต้องไม่สั้นหรือไม่ยาวจนเกินไป และควรมีชื่อหรือบอกชื่อรายการพอดคาสต์ก่อนนำเข้าสู่เนื้อหาทุกครั้ง เพื่อความน่าสนใจและช่วยบอกให้ผู้ฟังทราบว่ากำลังฟังพอดคาสต์ของใคร ตอนนี้อยู่ในหัวข้อที่เท่าไร ความหลากหลายและทันสมัย น่าสนใจ และกระชับ เข้าใจง่ายของรายการ ความน่าสนใจของผู้ถ่ายทอด วิทยากรผู้บรรยายควรเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงมีความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น ๆ ระยะเวลาในการจัดที่ไม่ยาวเกินไป มีการคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่สามารถถ่ายทอดผ่านรายการเสียงพอดคาสต์ได้ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะของบุคลากร เช่น ด้านการออกแบบและผลิตรายการพอดคาสต์ ทักษะด้านการพูด การนำเสนอ และทักษะการใช้อุปกรณ์/โปรแกรมผลิตพอดคาสต์ ความพร้อมของผู้ผลิต ผู้เรียน และนโยบายโดยรวมของมหาวิทยาลัยและจากทางผู้บริหาร

12) บทบาทที่สำคัญของอาจารย์ต่อการร่วมผลิตและออกแบบรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล

อาจารย์ผู้สอนหรือนักเนื้อหาควรมีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหานั้น ๆ มีความสำคัญในการถ่ายทอดเนื้อหาชุดวิชา ให้เข้าใจง่าย น่าฟัง นำเสนอข้อมูลให้มีความน่าสนใจ เหมาะกับยุคสมัยและน่าติดตาม นอกจากจะมีบทบาทหลักในการเตรียมเนื้อหาที่พูด เรียบเรียงเนื้อหา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และบรรยายถ่ายทอดความรู้ในสื่อแล้ว ควรจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการออกแบบและร่วมสร้างสรรค์รูปแบบรายการ ร่วมคิดเนื้อหาวิธีการถ่ายทอด พร้อมทั้งระยะเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม เลือกประเภทของการนำเสนอพอดคาสต์แต่ละหัวข้อ เช่น หัวข้อนี้ควรใช้รูปแบบการเล่าประสบการณ์ หัวข้อนี้ควรใช้การสนทนาแบบคู่สนทนา หัวข้อนี้ควรใช้การบรรยาย เป็นต้น เพราะผู้สอนเป็นผู้ที่เข้าใจธรรมชาติของเนื้อหาวิชา แก่นของสิ่งที่ต้องการนำเสนอ และมีความแม่นยำในเรื่องที่พูด การเปิดโอกาสให้

ผู้สอนได้มีส่วนร่วมสำคัญในการออกแบบรูปแบบพอดคาสต์จะทำให้พอดคาสต์ที่น่าเสนอในแต่ละครั้งมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสำหรับอาจารย์นักเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตสื่อ มีความสำคัญในการสนับสนุนการออกแบบและผลิตสื่อ ให้มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อาจารย์นักวัดผลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล มีความสำคัญในการสนับสนุนแนวทางการวัดและประเมินผล ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ทั้ง 3 ฝ่าย ต้องร่วมมือทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาได้จริง

13) บทบาทที่สำคัญของผู้บริหารต่อการสนับสนุนการออกแบบและผลิตรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล

บทบาทผู้บริหารต่อการสนับสนุนการออกแบบและผลิตรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารควรให้การให้การสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีในการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีความพร้อมและมีคุณภาพในการผลิตสื่อและพอดคาสต์ สนับสนุนงบประมาณค่าตอบแทนในการผลิตรายการที่เหมาะสม สนับสนุนการกำหนดชั่วโมงการทำงานในรูปภาระงานที่ส่งเสริมและจูงใจให้กับอาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตรายการพอดคาสต์ กำหนดนโยบายให้เห็นถึงความสำคัญของรายการพอดคาสต์ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะของผู้บรรยายทั้งการถ่ายทอดและอุปกรณ์สนับสนุน จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการกับคณาจารย์เรื่องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี อุปกรณ์เครื่องมือให้ได้มีประสิทธิภาพสูง เพื่อใช้เป็นอีกทางเลือกเพิ่มความหลากหลายให้กับกลุ่มเป้าหมาย

14) ปัจจัยที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล

ปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล คือ ความพร้อม ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับพอดคาสต์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งผู้สอน ผู้เรียน ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตรายการที่สามารถร่วมสร้างสรรค์ออกแบบเนื้อหาและรูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจ ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์ของชุดวิชาได้จริง สนับสนุนการผลิตรายการให้กับอาจารย์ผู้บรรยายเนื้อหา เช่น อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการผลิตเนื้อหาสื่อทางไกลอย่างง่าย และสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาเข้าถึงสื่อการเรียนรู้อย่างง่ายดายทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์หรือช่องทางในการเข้าถึง นอกจากนี้แล้วรูปแบบของรายการพอดคาสต์ที่เป็นการนำเสนอสื่อเสียงที่ฟังง่ายจากผู้สอนซึ่งเป็นผู้บรรยายหรือผู้เล่า ผู้มีประสบการณ์ที่มาถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างกระชับ ทันสมัย น่าสนใจ ทำให้ผู้ฟังหรือผู้เรียนสามารถเข้ารับฟัง

ได้อย่างสะดวกแม้ทำกิจกรรมอื่นก็สามารถรับฟังสื่อการเรียนรู้นี้ได้ และช่องทางการเผยแพร่ที่ต้องเข้าถึงง่าย

15) ความท้าทายและข้อจำกัดในการผลิตและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับโลก

ความท้าทายในการผลิตและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับโลก ประกอบไปด้วย การออกแบบเนื้อหาที่น่าสนใจมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ ดึงดูดคนสนใจ ทั้งนักศึกษาและบุคคลภายนอกให้ฟังรายการ การออกแบบวิธีการ และระยะเวลาในการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ การวัดและประเมินผลความสำเร็จของการใช้พอดคาสต์ที่เห็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรม ความยั่งยืนในการนำเสนอสื่อรายการพอดคาสต์ที่สามารถผลิตและเผยแพร่ได้อย่างต่อเนื่อง ประสิทธิภาพประสิทธิผลที่เกิดขึ้นกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการใช้รายการพอดคาสต์ การได้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) จากผู้ฟัง/ผู้เรียน เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง หรือต่อยอดสร้างสรรค์การผลิตรายการพอดคาสต์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด ความท้าทายที่ต้องเผชิญกับการที่ มสธ. ต้องก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสร้างทางเลือกที่หลากหลายให้กับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังผลให้พฤติกรรมการเสพสื่อของผู้ฟังปรับเปลี่ยนตลอดเวลา การออกแบบสารให้ตรงความต้องการของผู้ฟังจึงมีความท้าทายมากขึ้น อีกทั้งการสร้างสรรครายการในช่วงที่มีโรคระบาด ทำให้อาจารย์เนื้อหาและผู้ออกแบบสื่อ สามารถผลิตรายการได้และส่งไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก มีอุปกรณ์ส่วนตัวในการผลิตและสื่อสารอย่างพอเพียง ตลอดจนการเผยแพร่และสื่อสารกับผู้เรียนอย่างเหมาะสมและทั่วถึง

ข้อจำกัดในการผลิตและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับโลก กรอบข้อจำกัดของรูปแบบของสื่อที่ไม่มีภาพประกอบ และระยะเวลาของสื่อเนื้อหาในบางรายวิชา เช่น บัญชี การคำนวณ การใช้สูตรต่าง ๆ อาจไม่เหมาะกับการนำเสนอด้วยสื่อพอดคาสต์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตของผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านงบประมาณของผู้ผลิตสื่อและผู้ฟังหรือผู้เรียน

### **2.3) ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับโลก (สำหรับกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)**

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาระดับโลก สำหรับผู้บริหาร โดยผู้วิจัยประสานงานและติดต่อนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไป

ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการผลิตรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล อีกทั้งทำให้ทราบถึงนโยบาย แนวทาง และความพร้อมในการให้ความสนับสนุน องค์กรประกอบ บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ ความท้าทาย และข้อจำกัดต่าง ๆ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 5 ท่าน เดือนกรกฎาคม 2564 รวมระยะเวลาในการดำเนินขั้นตอนการสัมภาษณ์ 1 เดือน ซึ่งได้ใช้ระยะเวลาการสัมภาษณ์ต่อท่าน ประมาณ 60 – 90 นาที เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบมีโครงสร้าง โดยทิศทางความคิดเห็นและความสอดคล้องความคิดเห็นเกี่ยวกับทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์ๆ สำหรับผู้บริหาร โดยทิศทางความคิดเห็นและความสอดคล้องความคิดเห็นเกี่ยวกับทางการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์ๆ ของผู้บริหาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) นโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ (New Media) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การกำหนดนโยบายหรือแนวทางการผลิตสื่อรูปแบบใหม่ควรต้องรองรับพฤติกรรมผู้เรียนในยุคดิจิทัล โดยต้องศึกษาพฤติกรรมผู้เรียนก่อนว่าต้องการสื่อการเรียนรู้แบบไหนหรือชอบเรียนรู้จากสื่อแบบใด สอดรับกับการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับความสนใจที่รองรับผู้เรียนตามผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ (Outcome base education) ซึ่งต้องตอบโจทย์ผู้เรียนว่าจะได้อะไรจากการเรียนรู้จากสื่อชิ้นนั้นบ้าง ถ้าสื่อชิ้นนั้นเกิดการกระตุ้นผู้เรียน และเกิดการบอกต่อจะทำให้เป็นสื่อที่มีคุณค่า เป็นสื่อเชิงบวก และทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดการแบ่งปันความรู้ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ใหญ่ขึ้น มหาวิทยาลัยจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า ทั้งนี้นโยบายมหาวิทยาลัยในปัจจุบันจะก้าวไปสู่การเป็น Digital University ตามนโยบายปฏิรูปของมหาวิทยาลัย ซึ่งแนวโน้มจะเป็นการรวบรวมทรัพยากรการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล และเผยแพร่ผ่านช่องทางที่พัฒนาขึ้น รวมไปถึงการออกแบบระบบนิเวศทางการเรียนรู้ รวบรวมแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ทั้งหลายมาอยู่ในรูปแบบดิจิทัลบนช่องทางเผยแพร่ที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรในห้องสมุด e-Book ตำรา เอกสารการเรียนของสำนักพิมพ์ หรือคลิปวิดีโอสื่อการเรียนรู้ทั้งหมด รวมไปถึงในส่วนที่เป็นวารสารออนไลน์ ฐานข้อมูลงานวิจัยที่ถือเป็นทรัพยากรการเรียนรู้ทางไกล ซึ่งถือเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เป็น Digital Resources และในปัจจุบันมหาวิทยาลัยกำลังพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย อาทิ Learning Resource portal ที่เชื่อมต่อกับระบบหลัก STOU Smart Learning และ STOU SISA เพื่อเชื่อมโยงและรองรับการเรียนรู้ของนักศึกษา

2) นโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล

มหาวิทยาลัยมีแนวทางที่จะส่งเสริมสื่อรูปแบบใหม่ทุกชนิด สื่อพอดคาสต์เป็นสื่อที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ยุคใหม่เพราะเป็นสื่อที่รองรับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) และวิถีการดำเนินชีวิต (Life style) ของแต่ละบุคคล บางคนชอบอ่าน ชอบฟัง และชอบดู ซึ่งพอดคาสต์จะตอบโจทย์สำหรับคนชอบฟัง ทำงานอยู่ก็สามารถฟังได้ ไม่ว่าจะทำกิจกรรมอะไรอยู่ก็สามารถฟังและเรียนรู้ไปได้ และสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ประเภทนี้ได้ง่ายเพราะเทคโนโลยีในปัจจุบัน แต่พอดคาสต์อาจจะยังไม่แพร่หลายมากนัก ยิ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ต้องรองรับผู้เรียนทางไกลต้องมีสื่อที่หลากหลายรองรับความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายด้วย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยมีแนวทางในการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เข้าถึงสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างง่าย สร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยแนวทางในการพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้เป็นสื่อที่ตอบโจทย์ผู้เรียน รูปแบบรายการพอดคาสต์อาจพัฒนาเป็นทั้งสื่อเสริม สื่อทางเลือก หรือในอนาคตอาจพัฒนาเป็นสื่อหลัก แนวทางในการส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญคือผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ (Learning outcome) อะไรคือผลลัพธ์ที่อยากจะทำให้ผู้เรียนหรือผู้ฟังพอดคาสต์ได้รับจากการสื่อสารในรูปแบบนี้ การออกแบบกระบวนการสื่อสารหรือการถ่ายทอดต้องให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดอย่างเป็นรูปธรรม เทคนิคการถ่ายทอดและการนำเสนอต้องเหมาะสมกับการที่ฟังแล้วสามารถย่อยง่าย จับประเด็นได้ เน้นในส่วนที่สำคัญ ประเด็นที่สำคัญ รายการต้องสั้น เนื้อหาต้องกระชับ ตอบโจทย์ผลลัพธ์การเรียนรู้ จัดเรียงรายการแบบเป็นตอน ๆ เพื่อให้เห็นความสอดคล้องและเชื่อมโยงหัวข้อการเรียนรู้ และผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ซึ่งพอดคาสต์อาจมาประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สอดรับกับนโยบายปฏิรูปสู่การเป็น Digital University ที่ทำให้นักศึกษาเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

3) ความคิดเห็นต่อการใช้รายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกลระดับอุดมศึกษา (และสำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช)

รายการพอดคาสต์สามารถเป็นได้ทั้งสื่อเสริม สื่อทางเลือก หรือสื่อหลัก แต่ควรมีการสำรวจความครอบคลุมผู้ฟังก่อนว่ามีความพร้อม ความคิดเห็น หรือความต้องการในการรับฟังสื่อรูปแบบนี้อย่างไรเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งพอดคาสต์เป็นสื่อที่มีกระบวนการผลิตและการรับฟังสื่อไม่ยุ่งยาก ในช่วงแรกอาจผลิตรายการเพื่อเป็นสื่อเสริมเติมเต็มจากสื่อหลักก่อน คัดเลือกเนื้อหาในประเด็นที่น่าสนใจ เป็นกรณีศึกษา เน้นการประยุกต์ใช้ และเนื้อหาที่สอดคล้องกับกระแสปัจจุบัน เน้นการออกแบบการนำเสนอเนื้อหา ออกแบบให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของสื่อ ซึ่งแนวทางอาจเป็นการผลิตสื่อในรูปแบบคลิปวิดีโอ และนำมาใช้ในรายการ

พอดคาสต์ด้วยได้ สิ่งที่สำคัญคือการทำให้ออกแบบให้กระตุ้นผู้ฟังให้จับประเด็นได้ เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มีการประเมิน วิเคราะห์ผล และติดตามผลการเรียนรู้ (Learning analytic) โดยรายการพอดคาสต์เป็นสิ่งเสริมที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเพื่อเรียนรู้ได้ในทุกช่วงเวลา หรือเป็นสื่อทางเลือก เพื่อให้นักศึกษาเข้าถึงและเรียนรู้ได้ง่าย หากมีการพัฒนาหรือผลิตสื่อพอดคาสต์ได้เร็วอาจได้ลูกค้าอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ฟังสื่อที่หลากหลายขึ้น ดังนั้นสื่อนี้ก็ต่อจต้องตอบโจทย์ผู้ฟังที่หลากหลายและในวงกว้างมากขึ้น

4) ความพร้อมและแนวทางการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุนการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

ปัจจุบันนโยบายของมหาวิทยาลัยมีความชัดเจนในการก้าวไปสู่การเป็น Digital University แนวทางในการผลิตสื่อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นสื่อเสริม หรือสื่อหลัก สิ่งที่ต้องพิจารณาคือเรื่องเทคโนโลยี อุปกรณ์ และเครื่องมือ เทคโนโลยีเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปแต่ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไวจนตามไม่ทัน พอดคาสต์ยังคงใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อเหมือนเดิมที่มหาวิทยาลัยมี อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีก็ยังสามารถรองรับกับการผลิตสื่อพอดคาสต์ได้ มีเพิ่มเติมในส่วนเทคโนโลยีใหม่ Streaming Server ที่ทำให้ผู้เรียนไม่ต้องดาวน์โหลดชุดความรู้มาเก็บไว้ ผู้เรียนสามารถเข้ามาฟังสื่อ ย้อนฟังได้ตลอดทุกช่วงเวลา ดังนั้นหากพูดเรื่องความพร้อมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมีความพร้อมและเน้นให้การสนับสนุนหากนโยบายชัดเจน เกิดประสิทธิภาพกับการเรียนรู้จริง มีข้อมูลความต้องการหรือการตอบโจทยสิ่งที่คุณเรียนต้องการ ด้านการบริหารหรือนโยบายการผลิต การส่งเสริมงบประมาณ อุปกรณ์ ก็ไม่ได้เป็นเรื่องที่ยากในการจัดการ แต่ต้องดูว่าสื่อตอบตรงโจทยความต้องการในการพัฒนาหรือไม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เรื่องการสนับสนุนต้องดูในเชิงเทคนิคด้วยเช่นกันว่าเพียงพอเหมาะสมกับปริมาณรายการที่ผลิต และรองรับต่อการผลิตในอนาคตได้หรือไม่ นอกจากนี้แล้วควรสนับสนุนหรือให้การอบรมให้อาจารย์สามารถจัดทำพอดคาสต์ได้ด้วยตนเอง และอาจมีอุปกรณ์ให้ยืมเพื่อการผลิตสื่อได้ด้วยตนเอง

5) ความพร้อมและแนวทางการสนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

ในส่วนของงบประมาณสามารถแบ่งออกได้เป็น งบประมาณการผลิตรายการ งบประมาณในการเผยแพร่รายการ และงบประมาณการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยงบประมาณการผลิตรายการ ปัจจุบันการผลิตสื่อประเภทเสียงมีอัตราผลตอบแทนการผลิตเท่ากับอัตราการผลิตวิทยุกระจายเสียง แต่แนวโน้มในอนาคตการผลิตสื่อในแต่ละชุดวิชาจะแยกออกเป็นรายการตามผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบ ซึ่งอาจมีการบูรณาการสื่อที่หลากหลายในแต่ละชุดวิชา งบประมาณที่ใช้ในการผลิตจะต้องมีการวางแผน ขึ้นอยู่การบริหารจัดการและการ



ออกแบบ รูปแบบและลักษณะของสื่อ หรือการเชิญวิทยากรภายนอกที่มีชื่อเสียงมาบรรยาย งบประมาณค่าเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงอาจต้องมีการวางแผนมาก่อน และค่าตอบแทนวิทยากรที่มีชื่อเสียง หรือวิทยากรภายนอกอาจต้องมีการพิจารณารายกรณี ปรับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะได้มา สามารถของงบประมาณในการเชิญบรรยายเพิ่มเติมได้โดยต้องมีแผนงานที่ชัดเจนระบุว่า จะใช้แนวการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์การเรียนรู้จริงควบคู่กับการปฏิบัติ ถ่ายทอดโดยวิทยากรผู้มีประสบการณ์ในลักษณะ work base learning หรือ work integrate learning ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างชุดวิชาที่สร้างรายได้และเผยแพร่สู่ภายนอกได้ และเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาควบคู่ไป มหาวิทยาลัยพร้อมสนับสนุนงบประมาณในการเผยแพร่รายการ ซึ่งงบประมาณเหล่านี้จะผูกกับระเบียบมหาวิทยาลัย ส่วนงบประมาณที่เพิ่มขึ้นมาอาจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ อาทิ การพัฒนา STOU Podcast platform ซึ่งหากสำนักคอมพิวเตอร์สามารถพัฒนาขึ้นมาได้เองก็จะไม่มีการใช้งบประมาณในส่วนนี้ ส่วนด้านทรัพยากรอื่น ๆ ควรดูจากความต้องการประกอบการลงทุนด้านงบประมาณ งบประมาณในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ต้องทำการยกระดับทักษะและสมรรถนะของทั้งผู้ผลิตรายการและคณาจารย์ ผู้มีส่วนร่วมในการผลิตรายการเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ แต่หากใช้กลยุทธ์การบริหารข้อมูล และส่งเสริมศักยภาพบุคลากรให้ทำงานได้หลากหลายขึ้น ทำงานใหม่ให้ได้มากขึ้น ก็จะลดงบประมาณในส่วนนี้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้งบประมาณที่เกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ ผู้บริหารพร้อมสนับสนุน แต่ก็ต้องมีการวิเคราะห์ คำนวณงบประมาณเสนอมา มีความพร้อมด้านนโยบายอย่างชัดเจน

6) ความพร้อมและแนวทางการสนับสนุนด้านบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

ปัจจุบันมีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานที่รองรับการผลิตสื่อรูปแบบใหม่ ตั้งแต่ต้นทางไปจนถึงปลายทาง ทั้งในเชิงการบริหารโครงการ โครงสร้างงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ ทั้งก่อนการผลิตและระหว่างการผลิต เช่น กลุ่มงานผลิตและสร้างสรรค์สื่อและภาพลักษณ์องค์กร หลังการผลิต ได้แก่ กลุ่มงานให้บริการและเผยแพร่สื่อ กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการวิเคราะห์ข้อมูล การทำงานต่าง ๆ นี้เป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน ทำให้เกิดกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกัน ลดความซ้ำซ้อนทั้งกระบวนการ ลดภาระงานที่ไม่จำเป็นบางอย่างออกไป มีการเรียนรู้และถ่ายทอดงานอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการฝึกฝนงานแบบ On the job training และมีการแบ่งปันความรู้จากการทำงานในแต่ละกลุ่มงานด้วยการทำ PLC นอกจากนี้ต้องมีการพิจารณาและประเมินทักษะและความสามารถของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมยกระดับทักษะในทุกกลุ่ม ทั้งในส่วนของ การ Upskill และ Reskill ของบุคลากร ซึ่งหากพิจารณาแล้วกำลังทรัพยากรคนมีมากเพียงพอ แต่ต้องมีการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรโดยการยกระดับทักษะและสมรรถนะ และยิ่งเทคโนโลยีในแบบพอดคาสต์ที่เน้นสื่อเสียง

กระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน แต่สิ่งที่เน้นคือเรื่องกระบวนการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดในรูปแบบสื่อพอดคาสต์ให้กับกลุ่มคณาจารย์เพื่อร่วมมือในการผลิตสื่อ โดยอาจใช้การอบรมระยะสั้นหรืออบรมเบื้องต้น ในเรื่องการสื่อสาร การออกแบบสาร และการถ่ายทอดเนื้อหา วิธีการ ซึ่งการพัฒนาศักยภาพทักษะนี้ต้องทำควบคู่ทั้งในส่วนของผู้ผลิตและคณาจารย์ผู้ให้ข้อมูลเนื้อหาด้วย กลยุทธ์ในการใช้ศักยภาพของบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อรูปแบบใหม่ คือใช้คนที่พร้อมนำร่องโครงการ ดึงคณาจารย์และบุคลากรรุ่นใหม่ที่ยอมรับนวัตกรรมเป็นผู้นำโครงการ พัฒนาทักษะคนในองค์กรให้มีทักษะที่หลากหลาย จะช่วยให้การบริหารจัดการบุคลากรเกิดประสิทธิภาพได้มากขึ้น

7) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล (ในบริบทสาขาวิชาต่าง ๆ)

รูปแบบและลักษณะรายการพอดคาสต์ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและการออกแบบ การนำเสนอรายการควรตอบโจทย์ผลลัพธ์การเรียนรู้ ตรงกับความต้องการกับผู้เรียนหรือผู้ฟังมากกว่าความต้องการของผู้ผลิตรายการ การออกแบบรูปแบบรายการอาจจะไม่ใช่ในเชิงการศึกษาหรือทางวิชาการเพียงอย่างเดียว อาจใช้ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร การแนะนำ การให้ความรู้ หรือเสริมเรื่องประเด็นสาระสำคัญและเอาไปประยุกต์ใช้ในสาขาต่าง ๆ ถ้ามองในระดับการนำเสนอ เช่น ถ้าในระดับปริญญาตรีอาจจะใช้เป็นการให้ความรู้สาระประโยชน์ แต่ถ้าระดับปริญญาบัณฑิต อาจใช้ในรูปแบบการประยุกต์ใช้ บูรณาการความรู้หรือถ่ายทอดประสบการณ์ ซึ่งสามารถออกแบบได้อย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา เล่าเรื่องสัมภาษณ์วิทยากร บุคคลสำคัญ เชิญผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ พูดคุยประเด็นสำคัญหรือประเด็นที่สังคมต้องการ สร้างแรงบันดาลใจ เน้นการถ่ายทอดจากประสบการณ์ตรง ในลักษณะการเรียนรู้จากการทำงานจริง (Work based learning) หรือเป็นลักษณะการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experience based learning) วิธีการออกแบบและถ่ายทอดเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ตอบโจทย์วัตถุประสงค์ ออกแบบรายการแบบมีชีวิตชีวา (live podcast) ปรับลีลาการถ่ายทอดของผู้จัดรายการ (podcaster) ให้ไม่เป็นลักษณะการบรรยาย แต่ละรายการควรมีประเด็นชัดเจน เนื้อหาต้องกระชับ และมีความยาวของการฟังแต่ละรายการที่เหมาะสม ปริมาณเนื้อหาไม่ควรมากเกินไปจนทำให้ผู้เรียนไม่สามารถจับประเด็นที่สำคัญได้ นอกจากนี้แล้วควรปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตพอดคาสต์หรือสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน คือต้องมองปัญหาในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่แนวทางหรือการแก้ไขปัญหาของผู้เรียนในปัจจุบัน ต้องมีการบูรณาการศาสตร์การเรียนรู้หลากหลาย ตั้งโจทย์ในการผลิตพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้จากผู้เรียนเองและสอดแทรกความรู้และทักษะต่าง ๆ เข้าไปให้เห็นการบูรณาการความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องยึดเนื้อหาทั้งหมดให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนเลือกรับความรู้ด้วยตนเอง เอา

ผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้จริงมาถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ผู้เรียนรับฟังแล้วตกผลึกความรู้ไปเอง การใช้มุมมองของตัวแทนผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ บูรณาการศาสตร์แล้วแสดงถึงแนวทางหรือแก้ปัญหาในแต่ละเรื่องที่เป็นที่สนใจเพื่อดึงดูดผู้เรียน จากนั้นเมื่อผู้เรียนสนใจในเนื้อหาหรือต้องการความรู้เชิงลึก ผู้เรียนจะย้อนกลับไปเพื่อเรียนรู้ในรายวิชา/ชุดวิชาด้วยตนเอง

8) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาด้านไกล (บรรยาย สนทนา สัมภาษณ์ - ในบริบทสาขาวิชาต่าง ๆ)

ประเภทของรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้อาจไม่มีรูปแบบตายตัว ต้องตีโจทย์หากกลุ่มเป้าหมายผู้ฟังให้ได้ก่อน ต้องทำการบ้าน ศึกษาและวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาหรือประเด็นที่น่าเสนอเพื่อวัตถุประสงค์อะไร และเป้าหมายหรือผลลัพธ์ทางการเรียนรู้เป็นอย่างไร จากนั้นทำการวิเคราะห์หารูปแบบหรือประเภทรายการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหา รวมไปถึงการคัดเลือกผู้นำเสนอเนื้อหาหรือผู้จัดรายการที่จำเป็นต้องมีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอด ประเภทของรายการอาจเป็นแบบผสมผสานหลากหลายวิธีการ ควรมีการบรรยาย นำเสนอด้านความรู้ (Knowledge) ให้น้อยสุด รูปแบบที่น่าสนใจอาจจะเป็นแบบสนทนา สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ การยกตัวอย่าง ถาม-ตอบ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ไม่ควรเน้นเป็นรูปแบบการบรรยาย เน้นเสริมการประยุกต์ความรู้ โดยอาจกำหนดอัตราส่วนของระดับรายการว่าต้องการผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับไหน ระยะเวลาควรกระชับ ประมาณ 30 นาที หรือไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการถ่ายทอดและเนื้อหาด้วย

9) แนวทางการสนับสนุนด้านการใช้และส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนโดยรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาด้านไกล

การใช้สื่อประเภทพอดคาสต์สามารถดำเนินการทั้งในส่วนการผลิตและการเผยแพร่ได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ควบคู่กับการเรียนการสอน หรือร่วมกับช่องทางการเรียนการสอนออนไลน์ต่าง ๆ เป็นสื่อเสริมเติมเต็ม อยู่ภายใต้การออกแบบการเรียนรู้ซึ่งสามารถออกแบบให้สอดคล้องกับสื่อเดิมหรือบูรณาการสื่อใหม่เป็นช่องทาง ผสมผสานการใช้สื่อทางเลือก ให้ผู้เรียนได้เลือกสื่อตามความเหมาะสมตอบโจทย์รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ตอบโจทย์การเรียนรู้ที่อยู่ที่ไหนก็เรียนได้ ทั้งนี้ผู้ผลิตรายการต้องมีการออกแบบตั้งแต่กระบวนการผลิต ไปจนถึงการเผยแพร่และการใช้งาน อาจเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ภายนอกที่เป็นสาธารณะ เช่น Soundcloud หรือ Spotify เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าถึงสื่อตอบโจทย์รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล หรืออาจพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ของมหาวิทยาลัยเอง นอกจากนี้ต้องออกแบบการประเมินการใช้สื่อพอดคาสต์ การดูสถิติ และผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ต่าง ๆ แนวทางการเริ่มใช้สื่อพอดคาสต์อาจเป็นลักษณะนำร่องบางชุดวิชา หรือบางหน่วยบางตอน หรือบางเรื่อง และทำการประเมินผล จากนั้นค่อยขยายผล ทั้งนี้อาจเป็นชุดวิชาที่สมัครใจหรือชุดวิชาที่ทาง

อาจารย์สำนักเทคโนโลยีการศึกษาวิเคราะห์ร่วมกับประธานชุด ว่าเนื้อหาส่วนใดจะสามารถลองทำเป็นโครงการนำร่องได้ก่อน

10) สื่อและช่องทางสื่อสารปฏิสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล

สื่อและช่องทางการปฏิสัมพันธ์ต้องมีการออกแบบตั้งแต่ต้นทางไปจนถึงปลายทาง ซึ่งรูปแบบกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อาจจะเป็นการนำเสนอแบบประสานเวลาหรือไม่ประสานเวลาก็ได้ หรืออาจใช้รูปแบบผสมผสานโดยเน้นการออกแบบระบบนิเวศการเรียนรู้ที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ผลลัพธ์การเรียนรู้ เช่น รูปแบบรายการแบบประสานเวลา (synchronous) อาจต้องมีการนัดหมายการเผยแพร่เพื่อการรับชมรับฟังรายการและมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์เพื่อประเมินผล การเรียนรู้ทันทีและควรจัดกิจกรรมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นแบบไม่ประสานเวลา (asynchronous) ให้ผู้เรียนหรือผู้ฟังตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นในระบบแพลตฟอร์มที่กำหนด และผู้สอนหรือผู้จัดรายการควรมีผลป้อนกลับในระยะเวลาที่เหมาะสมหลังจากให้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ไป ทั้งนี้ต้องมีการวิเคราะห์ผู้ฟังหรือผู้เรียนก่อนว่าใช้เทคโนโลยีได้ในระดับใด สอดคล้องและเหมาะสมกับการรับฟังแบบไหน ความพร้อม ความสะดวกในการรับฟัง นอกจากนี้แล้วช่องทางสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ควรบูรณาการการเผยแพร่หรือใช้ร่วมกับแพลตฟอร์มอื่นและสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอยู่และได้รับความนิยมอยู่แล้วเพราะประสิทธิภาพการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของแพลตฟอร์มเหล่านี้มีประสิทธิภาพที่ดีและได้เป็นช่องทางที่สามารถเผยแพร่ในวงกว้างได้ หรือสามารถใช้แพลตฟอร์มที่มีอยู่ควบคู่กับการพัฒนาแพลตฟอร์มของหน่วยงานเอง ซึ่งในอนาคตสามารถนำข้อมูลจากแพลตฟอร์มเหล่านี้มาวิเคราะห์และนำมาใช้ได้เลย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจากกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ควรมีการเก็บสถิติต่าง ๆ ไว้ด้วย เช่น ยอดชม ยอดฟัง ยอด Like ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสถิติที่สามารถเอามาวิเคราะห์ต่อได้เพื่อการประเมินผล ปรับปรุงหรือต่อยอดการผลิตต่อไป

11) องค์กรประกอบอื่น ๆ เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล

องค์กรประกอบที่สนับสนุนสามารถแบ่งได้เป็นทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ทุกส่วนมีส่วนเกี่ยวข้องกัน องค์กรประกอบปัจจัยภายในไม่ว่าจะเป็นเชิงนโยบาย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ กลุ่มผู้บริหารในการขับเคลื่อนนโยบายดิจิทัลที่ชัดเจน กลุ่มผู้ผลิต รายการซึ่งเป็นคณาจารย์นักเทคโนโลยีการศึกษา คณาจารย์ซึ่งเป็นนักเนื้อหา บุคลากรที่สนับสนุนการผลิต งบประมาณ ระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่รองรับ กระบวนการและเทคนิควิธี องค์กรประกอบปัจจัยภายนอก กลุ่มเป้าหมายผู้เรียน ความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย สื่อที่ต้องการสื่อสาร เทรนด์ของสื่อพอดคาสต์ แรงสนับสนุน แรงกระตุ้น การประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่มเป้าหมาย

คู่แข่งชั้นภายนอก กลยุทธ์การนำผู้มีชื่อเสียง (influencer) มาถ่ายทอดเนื้อหา นอกจากนี้แล้ว องค์ประกอบที่สนับสนุนอื่น ๆ ควรนำหลักการออกแบบกระบวนการคิดเชิงระบบมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการด้วย ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียน ศึกษากลุ่มเป้าหมาย กำหนดความต้องการ เพิ่มสิ่งสร้างสรรค์ให้กับสื่อรายการ นำไปทดลองใช้เพื่อประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข ต่อยอดให้ตรงกับผลลัพธ์ที่ต้องการ เป็นเป็นการมององค์รวมของกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ

12) บทบาทที่สำคัญของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาระดับโลก

บทบาทของบุคลากรสายสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาพอดคาสต์ ต้องมีความรู้ความเข้าใจก่อนว่าสื่อการเรียนรู้หรือสื่อรายการพอดคาสต์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนต้องมีลักษณะอย่างไร ต้องมีเป้าหมายร่วมกันก่อน ต้องมีแนวคิดร่วมกันก่อนว่าสื่อที่มีคุณค่าต้องเป็นอย่างไร สื่อจะช่วยในการแก้ปัญหาทางการเรียนได้อย่างไร เห็นถึงผลลัพธ์ทางการเรียนรู้หรือปลายทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นแบบเดียวกัน ต้องเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครูก่อร่างร่วมกันเพราะเราอยู่ในสายงานการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้พร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการทำงานแบบร่วมมือหรือทีมความร่วมมือ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการสร้างแรงจูงใจเพื่อการพัฒนาผลงานที่มีคุณภาพ มีแรงกระตุ้น หาไอเดียใหม่ ๆ ในการออกแบบรูปแบบรายการที่น่าสนใจ และต้องมีเจตคติที่ดีต่อการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

13) บทบาทที่สำคัญของอาจารย์ต่อการร่วมผลิตและใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาระดับโลก

บทบาทของอาจารย์ในส่วนแรกต้องมีกรอบแนวคิด (Mind Set) ที่ตีร่วมกันและตรงกันในการร่วมผลิตและใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เปลี่ยนใจยุทธศาสตร์การผลิตสื่อที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการ (Customer Demand) ดึงความสามารถของทุกส่วนทุกคนมาบูรณาการร่วมกัน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจและกระตือรือร้น อยากร่วมมือในการผลิต ต้องเป็นต้นแบบของความเป็นครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การออกแบบการเรียนการสอนต้องชัดเจนตามบทบาทของความเป็นครู การใส่ใจรายละเอียดในการถ่ายทอด เรื่องของการสื่อสารและร่วมกันออกแบบกับกลุ่มผู้ผลิตเพื่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เป็นผู้นำทางสำหรับการนำไปใช้ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแบบ Mini successful case คือค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กทีละน้อย เมื่อผลิตสื่อที่มีคุณค่าต้องมีการเผยแพร่บอกต่อ แบ่งปัน เกิดปฏิสัมพันธ์ ถามตอบให้ผลป้อนกลับ และใช้เทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้คณาจารย์ผู้สอนควรมุ่งเน้นที่ทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกิดการเรียนรู้ และเผยแพร่สู่การบริการวิชาการ การคอยสนับสนุนผู้เรียนทุกขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ คอยติดตามผลรายงาน

สถิติการเข้ารับชม รับฟัง และผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมาวิเคราะห์และปรับปรุงเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดรูปแบบต่อไป

14) ปัจจัยที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล

ปัจจัยที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์แบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญในการผลิตสื่อการเรียนรู้ นโยบาย ระเบียบ และงบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมและการพัฒนาและยกระดับทักษะของบุคลากรทุกส่วนทั้งในส่วนของอาจารย์เนื้อหา อาจารย์เทคโนโลยีการศึกษา บุคลากรสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ต้องมองเป้าหมายเดียวกัน มีการร่วมมือ ความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ การออกแบบหรือผลิตสื่อการเรียนรู้ต้องตอบโจทย์ความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนโดยการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์เนื้อหาว่าสามารถแก้ปัญหาหรือตอบโจทย์การเรียนรู้ได้หรือไม่ วิธีการนำเสนอมีรูปแบบที่น่าสนใจตอบโจทย์ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ เนื้อหามีประเด็น ได้ความรู้ ตกผลึกตามความต้องการ การประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการส่งผ่านความรู้ไปในเทคโนโลยีแบบมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ การแก้ปัญหาของผู้เรียนในส่วนต่าง ๆ การเห็นประโยชน์ของการใช้รายการพอดคาสต์จากอาจารย์และผู้บริหารที่ทดแทนรูปแบบเดิม ๆ หรือความคุ้มค่าคุ้มทุนในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ปัจจัยภายนอก ได้แก่ วิเคราะห์คู่แข่ง วิเคราะห์เทรนด์ วิเคราะห์กระแสภายนอก การใช้ผู้จัดรายการที่มีชื่อเสียงและมีประสบการณ์เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง มีการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลง ความนิยม เทคโนโลยี ปัจจัยที่ส่งเสริมให้รายการพอดคาสต์อยู่อย่างยั่งยืน

15) ความท้าทายและข้อจำกัดในการผลิตและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล

ความท้าทาย พอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ของ มสธ. ยังคงเป็นสื่อใหม่สำหรับการเรียนการสอน มสธ. การทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดการยอมรับและเห็นความสำคัญในด้านการศึกษาก็เป็นจุดเริ่มต้นของความท้าทาย จะทำอย่างไรให้นักศึกษาเข้าถึงเข้าใจอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้การออกแบบพอดคาสต์ในหัวข้อที่ทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์และหัวข้อที่กำลังเป็นประเด็นในสังคม หรือในปัจจุบันผู้เรียนทั่วไปไม่ต้องการสื่อที่เคร่งเครียด ต้องการสื่อที่ทำให้รู้สึกสบายใจที่ได้รับฟังรับชม ดังนั้นความท้าทายคือต้องสร้างสื่อที่ทำให้เกิดความสบายใจและเกิดความรู้ไปในเวลาเดียวกัน มีสิ่งที่เป็นความรู้และประสบการณ์ที่ดีภายใต้สื่อที่น่าสนใจ น่าฟัง และเกิดการเรียนรู้ การสร้างกรอบแนวคิดในการเรียนการสอนแบบใหม่ การสร้างเส้นทางการเรียนรู้ (learning journey) ผ่านประสบการณ์การเรียนรู้จากสื่อ จะเป็นการต่อยอดการสร้างสรรค์

ผลงาน นอกจากนี้แล้วการสร้างความสำเร็จที่สิ่งที่จะทำว่าจะประสบความสำเร็จ ทำงานในลักษณะกระตุ้นผลต่อความสำเร็จ ทักษะคติ หรือค่านิยม การประเมินความสำเร็จ ถ้าทำสำเร็จและมีคุณภาพจะได้รับการยอมรับ และทำให้มีคนอยากทำต่อเพื่อให้ได้มาตรฐานไปพร้อม ๆ กัน

ข้อจำกัด คือเรื่องของวัฒนธรรมขององค์กร การที่ไม่กล้าออกนอกกรอบ ออกจากวัฒนธรรมเดิม ๆ ยังคงยึดติดกับระเบียบหรือกฎเกณฑ์เดิม ๆ สิ่งเดิม ๆ ทำให้เกิดการรอบแนวคิดที่ไม่ดีจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร รูปแบบการออกแบบสื่อในรูปแบบเดิม การสอนแบบเดิม ๆ ที่เน้นการบรรยายตามสไลด์ การอยู่ใน comfort Zone หรือ Safe Zone ทักษะคติของบุคลากร แนวทางแก้ไขปัญหาคือการพร้อมที่จะปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงตามวิถีใหม่ที่เกิดขึ้น สิ่งที่ต้องปรับคือต้องเรียนรู้และยอมรับ และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและอนาคตในวันข้างหน้า

### **ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา**

จากข้อมูลการสำรวจความต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์ ทั้งในระดับผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ในการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์ และการใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษทางไกล ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารอบแนวคิดของรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาออกแบบและพัฒนารูปแบบ รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

#### **3.1) ผลการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

ผลการสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน เพื่อเป็นการสอบถาม และสัมภาษณ์รอบที่ 1 เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยเน้น ออกแบบรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ภายใต้มิติการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งพิจารณาในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) องค์ประกอบด้านรูปแบบและ ลักษณะของรายการ 2) องค์ประกอบด้านเนื้อหารายการ 3) องค์ประกอบด้านการผลิตรายการ

ขั้นตอนวิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล 4) องค์ประกอบด้านผู้จัดรายการหรือ พอดคาสเตอร์ (Podcaster) และ 5) องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับและ สนับสนุนการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล และการ พัฒนาต้นแบบรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

### รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล ในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา นำเสนอเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษ ทางไกลในระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากหลายภาคส่วนมาทำศึกษา วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานในการ ออกแบบและพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ อีกทั้งยังได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพจากผู้เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย 1) ข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจความ ต้องการและความพร้อมของนักศึกษาทางไกลในการรับฟังรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการ เรียนรู้สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ความ คิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนา รายการพอดคาสต์และการใช้รูปแบบรายการ พอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษทางไกล และ 3) ข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการ ศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยขอแนะนำเสนอรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการ เรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ 1) แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ใน การพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา 2) องค์ประกอบของรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ดัง แผนภาพแบบจำลองรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลใน ระดับอุดมศึกษา



## รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษากาไกล ในระดับอุดมศึกษา



ภาพที่ 4.1 แบบจำลองรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้  
สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา

### 1. แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ในการพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา

**สื่อทางเลือกใหม่** เป็นสื่อที่ผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัล ผสมกับเนื้อหาสาระความรู้ ถ่ายทอดจากเนื้อหาประสบการณ์แบบใหม่ และการค้นพบข้อมูลใหม่ ผ่านช่องทางที่ง่ายและสะดวกรวดเร็ว สอดคล้องและรองรับความต้องการในการรับชม รับฟังและเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เรียน ผู้รับสาร หรือผู้บริโภคเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้นและการรับชมรับฟังที่สะดวกเร็วขึ้น

**พอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้** เป็นการเผยแพร่สัญญาณเสียง หรือทั้งสัญญาณภาพและเสียง ด้วยไฟล์ดิจิทัลขนาดไม่ใหญ่มากผ่านระบบเครือข่ายซึ่งสามารถเผยแพร่ได้หลายช่องทางในรูปแบบรายการเพื่อการศึกษา โดยอาจจะเป็นลักษณะการพุดคุย เล่าเรื่อง สนทนา สัมภาษณ์ โดย

มีความหลากหลายของเนื้อหา ผู้ใช้งานสามารถดาวน์โหลดและรับฟังเนื้อหารายการได้ผ่านอุปกรณ์ที่รองรับ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน เครื่องเล่น MP3 เป็นต้น โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระยะเวลาหรือสถานที่ในการรับฟัง

**รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา** นำเสนอแนวทางในการออกแบบและผลิตรายการเสียงพอดคาสต์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านรูปแบบและลักษณะของรายการ 2) องค์ประกอบด้านเนื้อหา รายการ 3) องค์ประกอบด้านการผลิตรายการ ขั้นตอนวิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล 4) องค์ประกอบด้านผู้จัดรายการหรือพอดคาสเตอร์ (Podcaster) และ 5) องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานและช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

**วัตถุประสงค์ในการพัฒนารูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา** คือ 1) เพื่อเป็นกรอบแนวทางใช้ในการออกแบบและผลิตรายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2) เพื่อนำเสนอเทคนิค กลยุทธ์ และปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในการใช้พอดคาสต์เพื่อการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา

**2. องค์ประกอบของรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา** โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

### 1) องค์ประกอบด้านรูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์

#### 1.1) รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

รายการเสียงพอดคาสต์ สามารถใช้เป็นทั้งสื่อหลัก และสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางเพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนออนไลน์หรือการศึกษทางไกลได้ และสามารถเป็นสื่อหลักสำหรับผู้ที่มีความบกพร่อง เนื่องจาก มสธ. มีนักศึกษาพิการหลายประเภทที่ต้องการสื่อเสียง ซึ่งนอกจากนี้รายการพอดคาสต์เพื่อการศึกษสามารถเป็นสื่อหลักของบางรายวิชา โดยเฉพาะในบริบทรายวิชาที่ต้องอาศัยการฟังเป็นหลัก เช่น รายวิชาทางภาษา หรือเป็นสื่อเสริม ส่วนเสริมเพิ่มเติม หรือสื่อสนับสนุนในรายวิชา หรือเป็นช่องทางแนะนำเชื่อมโยงผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้เพิ่มเติมในสื่อหลักของรายวิชา ผู้สอนควรออกแบบการเรียนการสอนที่ใช้สื่อพอดคาสต์ให้ผู้เรียนสามารถทบทวน หรือเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองนอกห้องเรียนได้

รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการศึกษควรนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการมากเกินไป ไม่จำเป็นต้องนำเนื้อหาในการเรียนการสอนมาเล่าหรือบรรยายทั้งหมด แต่ควรเลือกหรือดึงประเด็นมานำเสนอในรายการ เลือกสาระที่นำรู้ หรือ สาระสำคัญ ที่ผู้สอนหรือผู้จัดรายการนำมาขยาย

เป็นรายการได้ใน 1 ตอน จัดทำในลักษณะการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิง (Micro Learning) การนำเสนอเนื้อหาควรอยู่ในระยะเวลาสั้น ๆ กระชับ เข้าใจได้ง่าย ได้ประเด็น เลือกใช้รูปแบบที่แปลกใหม่ ดึงดูดและกระตุ้นเร้าความสนใจผู้เรียนหรือผู้ฟัง ทำให้เรื่องราวน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ มีประโยชน์ เป็นเกร็ดความรู้ เทคนิค วิธีการ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือใช้ประกอบอาชีพได้ สะดวกต่อการฟังในลักษณะส่วนบุคคล (personal on demand) ที่เข้าถึงง่าย และควรเชื่อมโยง เข้ากับสื่อสังคม ทุก Platform เหมาะกับความสนใจเฉพาะกลุ่มเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถกลับมาฟังย้อนหลังได้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ

รูปแบบหรือวิธีการในการนำเสนอรายการพอดคาสต์ควรเป็นรายการสาระบันเทิง มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอด เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักการแนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ หรืออาจจะแบ่งตามเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำความเข้าใจการนำไปใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์ การประเมินและการสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถสร้างสรรค์และออกแบบรูปแบบรายการที่ผสมผสานหลายรูปแบบเข้าด้วยกันได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อาทิ รูปแบบการสนทนาระหว่างผู้จัดรายการ ถาม - ตอบ สัมภาษณ์สัมภาษณ์ รูปแบบการสัมภาษณ์ มีผู้จัดรายการเดี่ยว รายการบรรยาย การเล่าเรื่อง เล่ากรณีตัวอย่างหรือสถานการณ์ และรายการอภิปราย รายการแบบมีคู่สนทนา เชิญวิทยากรมาร่วมให้สัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ มุมมองแนวคิด หรือความคิดเห็นที่หลากหลาย การให้คำปรึกษา ช่วงถามตอบ ช่วงเกร็ดความรู้ หรือในลักษณะรายการที่มีแขกรับเชิญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้ที่มีชื่อเสียง เพื่อดึงดูดความน่าสนใจของรายการ และทำให้ผู้ฟังอยากที่จะติดตามฟังรายการอยู่เรื่อย ๆ หรือรูปแบบรายการแบบมีกิจกรรมสนทนาการ โดยเน้นการสอนในหัวข้อหรือประเด็นนั้น ๆ และสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้ สิ่งที่สำคัญคือควรเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ และยังสามารถวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนได้

## 1.2) คุณลักษณะของรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

คุณลักษณะของรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ควรมียุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ฟังง่าย ได้สาระ เป็นประโยชน์ ย่อยง่าย สั้นกระชับ ตรงประเด็น เข้าใจง่าย และสร้างการจดจำได้ง่าย อธิบายด้วยคำง่าย ๆ มากกว่าการใช้ศัพท์ทางเทคนิคจำนวนมาก
2. เนื้อหารายการมีความร่วมสมัย ทันสมัย เท่าทันต่อเหตุการณ์ มีประเด็นเนื้อหารายการที่น่าสนใจเกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม กฎหมาย เนื้อหาไม่ซับซ้อน ไม่เป็นทางการมากเกินไป เนื้อหาต้องน่าสนใจกระตุ้นผู้ฟังได้ อาจจะใช้กลยุทธ์การนำเสนอเนื้อหา รายการที่สร้างความบันเทิง ความน่าสนใจสอดแทรกลงไป

3. ผู้ดำเนินรายการ (Podcaster) การให้อารมณ์และความรู้สึก (Mood & Tone) ของรายการต้องไม่ดูเครียดจนเกินไป ใช้ภาษาพร้อมสมัย เนื่องจากเป็นสื่อที่เน้นการพูด การใช้โทนเสียงจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้ฟังสนุกไปกับการฟังรายการ

4. ใช้ระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่ยาวเกินไป และเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายในทุกช่วงวัย

5. เป็นรายการที่สามารถรับฟังเมื่อไรก็ได้ รับฟังไปพร้อมกับการดำเนินกิจกรรมอื่นได้ เช่น ขับรถ ออกกำลังกาย ทำงาน เป็นต้น และสามารถรับฟังได้ทุกที่ทุกเวลา มีช่องทางการเผยแพร่ที่หลากหลาย เข้าถึงได้ง่ายสะดวกรวดเร็วไม่เปลืองทรัพยากรอินเทอร์เน็ต และผู้ฟังสามารถค้นหาได้ง่ายและเลือกฟังได้ตามความสนใจ กลับมารับฟังได้ทุกเวลาตามความต้องการ และสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับรายการได้ในบางช่องทาง

### 1.3) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอรายการพอดคาสต์

การกำหนดระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์ควรทำการวิเคราะห์กลุ่มผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน หรือลักษณะของชุดวิชาและเนื้อหาวิชาในเบื้องต้นก่อน จากนั้นกำหนดประเด็นในการนำเสนอและกำหนดระยะนำเสนอให้สอดคล้องกับประเด็นในการนำเสนอและรูปแบบในการนำเสนอ โดยอาจจะแบ่งเนื้อหาเป็นตอนย่อย หลายๆ ตอน แบ่งออกเป็น

- ระยะเวลา 7-10 นาที นำเสนอในรูปแบบเนื้อหาที่ควรรู้ เรื่องน่ารู้ ประเด็นน่ารู้ หรือนำเสนอเนื้อหาใน 1 หัวเรื่อง หรือ 1 ประเด็น
- ระยะเวลา 10-20 นาที อาจนำเสนอเนื้อหาในแบบการยกตัวอย่าง อธิบายเนื้อหา แยกประเด็น สร้างความเข้าใจ โดยช่วงเวลา 10-20 นาที จะเป็นช่วงเวลาที่ผู้เรียนเลือกฟังมากที่สุด
- ระยะเวลา 20-30 นาที สัมภาษณ์ สนทนา หรือแลกเปลี่ยนความรู้จากวิทยากร ผู้มีประสบการณ์ ถามตอบปัญหาจากการเรียนการสอน
- ระยะเวลา 30-45 นาที นำเสนอตัวอย่างสถานการณ์ กรณีศึกษา เช่น ตัวอย่างสถานการณ์ทางด้านกฎหมายขึ้นอยู่กับเนื้อหาว่าจะนำเสนอสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กฎหมายในมาตราใด หรือการดูแลผู้สูงอายุ หรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะ

### 1.4) ความแตกต่างระหว่างรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนการสอน และรายการพอดคาสต์เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม

รายการเสียงพอดคาสต์เพื่อการเรียนการสอน เป็นรายการที่อิงกับรายวิชาเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่ง มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเป้าชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียน เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ เพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ในแต่ละบทเรียน เน้นการนำเสนอเนื้อหาความรู้ หรือทบทวนความรู้เพิ่มเติม การสอนด้วยพอดคาสต์เริ่มที่เนื้อหาที่นำเสนอเป็นขั้นตอน แนวคิด ทฤษฎี หรือการวิเคราะห์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ และมีการวัดผลกันตามจุดประสงค์นั้น รูปแบบและลักษณะของรายการ ควรจัดโดยผู้สอน เสียงของผู้สอนเป็นผู้บรรยาย ผู้ฟังซึ่งเป็นผู้เรียนจะได้รู้สึกว่าได้เรียนรู้กับครูผู้สอนจริง หรือหากมีการสนทนาระหว่างผู้จัดรายการ ก็ควรใช้ผู้สอนเป็นผู้ร่วมสนทนา เนื้อหาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาในหลักสูตร ผู้เรียนควรเป็นผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรนั้น ๆ และอาจใช้เป็นสื่อหลัก สื่อเสริมในการเรียนรู้ ควรฝึกกิจกรรมการเรียนรู้เข้ากับรายการเสียงพอดคาสต์ เพื่อประโยชน์ในการใช้สื่อการเรียนรู้ และส่งเสริมทักษะทางปัญญาในการฟัง คิด อ่าน ให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น หรือใช้ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟัง พูด และอ่านออกเสียงตามเสียงในรายการพอดคาสต์ พัฒนาพหุปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ไปสู่การคิดขั้นสูง คิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการทางความรู้และความคิด

รายการเสียงพอดคาสต์เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มประชาชนคนฟังทั่วไป หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่จำกัดช่วงวัย หรือสถานะของผู้เรียน เป็นรายการที่ให้ความรู้ไม่เฉพาะเจาะจง เนื้อหารายการควรเป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการของสังคม เป็นรายการที่อยู่ในกระแสปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริการให้ความรู้ เพิ่มพูนทักษะและความรู้ต่าง ๆ ฟังแล้วได้ประโยชน์ ควรเป็นความรู้ที่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาในการเรียน การใช้ชีวิตวัยรุ่น การใช้ชีวิตในผู้สูงอายุ การทำงาน การประยุกต์ความรู้ที่สามารถต่อยอดนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมการสร้างอาชีพ เนื้อหาสาระสามารถช่วยและยกระดับคุณภาพชีวิต ตอบโจทย์แก้ปัญหาทางสังคม ให้ความรู้และเป็นประโยชน์ มีคุณค่าต่อสังคมทุกมิติ เป็นเนื้อหาที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่สอดแทรกสาระที่ต้องการสื่อสาร หรืออาจหยิบยกกระแสสังคมหรือกระแสโลกมาเชื่อมโยงประเด็นเพื่อให้เกิดความสนใจ เนื้อหาควรมีความหลากหลายตามกลุ่มของผู้รับฟัง รูปแบบรายการควรเป็นการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ทันสมัยในด้านนั้น ๆ ทั้งนี้รายการเพื่อการบริการสังคมเป็นการเผยแพร่ความรู้และลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาได้ รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ความรู้ในห้องเรียนสู่ชุมชนและสังคม นำไปสู่ความยั่งยืน

นอกจากองค์ประกอบด้านรูปแบบรายการพอดคาสต์ คุณลักษณะของรายการพอดคาสต์ และระยะเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ควรพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมในรายการเพื่อสร้างความสนุก ความน่าสนใจ และเกิดการกระตุ้นผู้ฟังให้เข้าร่วมกับรายการมากขึ้น สร้างการฟังรูปแบบใหม่ที่ให้ผู้ฟังได้มีปฏิสัมพันธ์ และพิจารณาไปถึงกระบวนการวัดและประเมินผลหลังการฟังรายการ
- ลักษณะการนำเสนอรายการเสียงที่แสดงให้เห็นภาพเพื่อการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น นำเสนอผ่าน Platform อื่น ๆ อาทิ YouTube ซึ่งต้องแสดงผล ภาพเคลื่อนไหว คลิปวิดีโอประกอบเนื้อหาควบคู่ไปด้วย รวมไปถึงการทำกราฟิกภาพปกชื่อเรื่องชื่อตอน (Thumbnail Cover) เพื่อดึงดูดความน่าสนใจ ทำให้ผู้ฟังอยากกดเข้ามาฟัง
- การสร้างเอกลักษณ์และความน่าสนใจของรายการเสียงพอดคาสต์ประจำรายการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้ฟังสนใจและอยากติดตาม รับรู้ได้ว่าต้องเข้ามาฟังรายการเสียงพอดคาสต์เท่านั้น ซึ่งจะไม่เหมือนกับเรียนจากระบบการเรียนรู้ทั่วไป เช่น เรียนจากระบบ e-Learning เรียนจากวิดีโอ เรียนจากเอกสารประกอบการสอน
- การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและลักษณะรายการเสียงพอดคาสต์ให้ตอบโจทย์กลุ่มผู้ฟัง

## 2) องค์ประกอบด้านเนื้อหารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

### 2.1) วัตถุประสงค์และกลยุทธ์การนำเสนอเนื้อหา

รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ คือการสอน เน้นการให้ความรู้ ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นขั้นตอนแรกในการดำเนินการเพื่อใช้ในการวางแผนและออกแบบการผลิตรายการ ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน แยกย่อยให้สามารถสื่อความได้เป็นตอน ๆ และนำมาใช้กำหนดกลยุทธ์การนำเสนอที่หนุนเสริมเนื้อหาที่น่าสนใจ โดยเน้นวัตถุประสงค์ให้สามารถสร้างการรับรู้ เข้าใจ วิเคราะห์เปรียบเทียบ เชื่อมโยงนำไปใช้ได้ ทั้งนี้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ควรนำผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLO) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ELO) ผลการเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLO) จุดประสงค์ในแต่ละหัวข้อมา กำหนดเป็นจุดประสงค์ในการทำเนื้อหารายการพอดคาสต์แต่ละตอน เช่น ควรกำหนดว่าในแต่ละตอนอยากให้ผู้เรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากบทเรียน หรืออยากจะทำอะไร เนื้อหาควรจะย่อยอย่างไร ตัดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นออก ส่วนรายการพอดคาสต์เพื่อการบริการสังคม วัตถุประสงค์ในการนำเสนอเนื้อหาขึ้นอยู่กับธีมรายการ โครงเรื่อง หรือวัตถุประสงค์ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งนี้ควรนำเสนอเนื้อหาที่เป็นความสนใจหรือความคาดหวังของกลุ่มเป้าหมาย โดยอาจใช้ Social Listening Tools ต่าง ๆ มาเป็นตัวช่วยในการสร้างสรรค์เนื้อหาให้ครอบคลุมองค์ความรู้และ วัตถุประสงค์ ผ่านวิธีการนำเสนอที่มีอัตลักษณ์ หรือสไตล์เฉพาะตน ก็จะส่งผลให้เกิดความสนใจ และการติดตามฟังรายการ

กลยุทธ์การนำเสนอเนื้อหารายการต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ควรนำเทคนิคหรือกลยุทธ์หลักการออกแบบสาร (Message Design) มาใช้ มีการวิเคราะห์ผู้รับสาร ออกแบบสารและสื่อสารให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีการย่อข้อมูลและนำเสนอข้อมูลให้ชัดเจน กระชับ ตรงประเด็น การถ่ายทอดไม่ให้เหมือนกันอ่าน ใช้วิธีการเล่าเรื่อง ถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นธรรมชาติ เนื้อหาควรมีความทันสมัย หรือร่วมสมัยเข้ากับกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ควรมีการเกริ่นนำประเด็นรายการเพื่อให้ผู้ฟังทราบว่าจะได้รับความรู้อะไรจากรายการบ้าง เพื่อจูงใจในการฟังให้จบรายการ ไม่ควรใช้วิธีการบรรยายเหมือนในห้องเรียน เลือกรูปวิธีการนำเสนอใหม่ ๆ และเน้นการนำเสนอแบบไม่เป็นทางการ หรือกึ่งทางการ ปรับสรรพนามจากนิสิตหรือนักศึกษาเป็นคุณผู้ฟัง จะทำให้บรรยากาศการฟังรายการดูไม่เคร่งเครียดจนเกินไป และควรมีส่วนสรุปประเด็นความรู้หรือเนื้อหาสาระเป็นส่วนปิดท้ายเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาที่นำเสนอไป

## 2.2) การลำดับความยากง่ายของเนื้อหา และการจัดเรียงโครงสร้างเนื้อหา

การจัดเรียงลำดับหรือโครงสร้างเนื้อหาผู้จัดทำรายการควรมีการวิเคราะห์และออกแบบเนื้อหา พิจารณาถึงขอบเขตของเนื้อหา ควรมีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากเพื่อสร้างฐานความเข้าใจ นำไปสู่เรื่องที่ซับซ้อนขึ้น หรือนำเสนอเนื้อหาที่สำคัญก่อน หรือให้ผู้เรียนได้ฟังเนื้อหาในภาพรวมแล้วได้เรียนรู้หรือเชื่อมโยงเนื้อหาหัวข้อต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจส่งผลดีต่อการปูพื้นฐานความรู้และความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ การจัดลำดับและวางโครงสร้างเนื้อหาควรแบ่งออกเป็นตอนในเรื่องเดียวกัน ไม่ควรเป็นเนื้อหาที่ยาวจนเกินไป พิจารณาในสัดส่วนเนื้อหา รายละเอียดของเนื้อหาตามระยะเวลาที่กำหนด ควรจัดเรียงเนื้อหาแบบ Non-linear ให้ผู้ฟังสามารถเลือกฟังได้ด้วยตนเอง สามารถเลือกเนื้อหาตามความต้องการและความสามารถของผู้ฟัง ซึ่งเป็นผู้เรียนเอง ผู้ฟังควรเห็นภาพรวม หมวดหมู่ของเนื้อหาในแต่ละตอน และเลือกฟังหรือเลือกเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้แล้ว การวางกลยุทธ์การสร้างสรรค์เนื้อหาที่หลากหลาย น่าสนใจ น่าติดตาม ประเด็นอะไรที่ฟังแล้วไม่น่าเบื่อ น่ารู้ น่าฟัง “เติมอาหารสมอง” ได้ดี รวมทั้งเป็นเรื่องรอบตัว สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนเท่านั้น สำหรับโครงสร้างของเนื้อหา ควรมีโครงสร้าง 3 ส่วน เป็นสิ่งสำคัญ คือ 1) ส่วนเปิด อาจจะเป็นการกล่าวทักทาย พูดคุย เกริ่นนำ แนะนำหัวข้อ ประเด็น หรือ แนะนำผู้เชี่ยวชาญ แลกรับเชิญ ควรหยิบยกประเด็นหรือเนื้อหาที่เป็นไฮไลต์ในแต่ละช่วงขึ้นมาแนะนำเสนอเป็นอันดับแรก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนในเนื้อหานั้น ๆ 2) เนื้อหา ซึ่งในส่วนนี้สามารถแบ่งหัวข้อ/ประเด็นในการนำเสนอ โดยสามารถเลือกเป็นการเขียนบท (Script) อย่างละเอียด หรือเขียนเรียงลำดับเป็นหัวข้ออย่างชัดเจน และ 3) บทสรุป หลังจากได้พูดคุยในส่วนของเนื้อหาไปแล้ว ส่วนสุดท้ายก่อน

จบรายการควรปิดท้ายด้วยการสรุปเนื้อหาที่ได้พูดคุยกันในรายการ เพื่อให้ผู้ฟังได้ทบทวนความรู้ เนื้อหาสาระก่อนจบคลิป

### 2.3) สาระความรู้ ความแปลกใหม่ ความสร้างสรรค์และความทันสมัยในการนำเสนอเนื้อหา

การนำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกสาระความรู้ ความแปลกใหม่ ความสร้างสรรค์ และความทันสมัยถือเป็นอีกหนึ่งเทคนิคในการกระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง การสร้างสรรค์การนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ในรูปแบบที่แปลกใหม่ ทันสมัย สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ มีเรื่องราวที่น่าสนใจ เป็นเรื่องที่น่าสนใจไม่ได้ มีเทคนิคนำเสนอหรือการพูดเล่าเรื่อง มีการตั้งคำถามนำก่อนเข้าเรื่อง หรือยกกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เน้นการนำเสนอที่ไม่ได้เน้นสอนไม่ได้เน้นการบรรยาย นำเสนอเนื้อหาที่มีความกระชับ ย่อยประเด็น ฟังเข้าใจง่าย ก่อให้เกิดการจดจำได้ง่าย สามารถดึงความสนใจจากผู้ฟัง (ผู้เรียน) ได้ สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของแต่ละช่วงวัย กลุ่มเป้าหมายมีความจำเพาะในการเลือกรับสื่อมาก การสร้างความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ จึงมีผลอย่างมากในการนำเสนอเนื้อหาให้คนสนใจติดตาม เนื้อหาสาระที่นำเสนออาจเป็นแนวเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง หรือสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคตหรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เปิดมุมมองสาระใหม่ๆ ที่ผู้ฟัง (ผู้เรียน) ไม่สามารถหาฟังได้จากที่อื่น ให้ผู้ฟังสามารถเรียนรู้และเข้าใจมุมมองใหม่ ๆ ในการใช้ชีวิตให้ดียิ่งขึ้น จะเป็นการสร้างเอกลักษณ์รูปแบบรายการให้น่าสนใจมากขึ้น ยังมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้จะช่วยส่งผลต่อการเรียนรู้ และการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้แล้วการเพิ่มเทคนิคความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ ทันสมัย ในส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น มีการทำภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ การใช้รูปภาพประกอบเสียง หากลงใน YouTube หรือใช้เสียงเพลง อาทิ เพลงนำเข้รายการและสโลแกนรายการ (Sound Jingle) จะทำให้ผู้ฟังรู้ว่าพอดคาสต์ที่ฟังอยู่เป็นประเภทไหน และรู้ว่าแนวทางเนื้อหาในตอนต่อ ๆ ไปจะเป็นอย่างไร เสียงประกอบและเอฟเฟคให้เข้ากับเนื้อเรื่อง ความชัดเจนของเสียง หรือการใช้น้ำเสียงที่มีระดับเสียงที่แตกต่าง ก็ช่วยให้ชวนฟัง ฟังแล้วไม่ง่วง ไม่น่าเบื่อ หรือ ทำให้ผู้ฟังไม่ยอมกฟังต่อ

3) องค์ประกอบด้านการผลิตรายการ ขั้นตอนวิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับระบบการศึกษาทางไกล

#### 3.1) ด้านการผลิตรายการ (ก่อน ระหว่าง และหลังการผลิตรายการ)

กระบวนการผลิตรายการเสียงพอดคาสต์มีขั้นตอนการผลิตที่เหมือนกับการผลิตสื่ออื่น ๆ ดังนี้



ก่อนการผลิตรายการ ผู้จัดรายการควรให้ความสำคัญในช่วงก่อนการผลิตมากที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนในการกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งหมด ผู้ผลิตรายการจะมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายการกระจายเสียงผ่านช่องทางพอดคาสต์ การเตรียมการผลิตรายการ และการออกแบบเนื้อหารายการ วางแผนเตรียมรายการโดยนึกถึงสิ่งที่สร้างคุณค่าให้แก่ผู้ฟัง เช่น มีการวิเคราะห์ผู้ฟัง (ผู้เรียน) วิเคราะห์และสำรวจความจำเป็นและความต้องการใช้สื่อเสียงรายการพอดคาสต์ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ อิมเรอิ่ง อิมรายการ มีการคัดเลือกและกำหนดประเด็นหัวข้อเนื้อหาสาระ คัดเลือกและประสานงานผู้จัดรายการ และการวางแผนและเตรียมการจัดการด้านเทคนิคก่อนการผลิตรายการ เช่น การวางแผนการผลิตในเรื่องหัวข้อที่จะนำเสนอ เตรียมการเขียนบทรายการ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และการออกแบบเสียงดนตรีประกอบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและรูปแบบของรายการ บุคลากรในการถ่ายทำงบประมาณ ช่องทางการเผยแพร่ และมีการซักซ้อมและมีการเตรียมความพร้อมก่อนการบันทึกเสียงรายการ

ระหว่างการผลิตรายการ เป็นกระบวนการในการบันทึกเสียงรายการ และดำเนินรูปแบบรายการตามบทรายการที่ได้วางแผนและออกแบบไว้ ห้องบันทึกเสียง หรืออุปกรณ์ที่ใช้บันทึกเสียง หูฟังและไมค์ต้องพร้อมที่บันทึกเสียง ซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพในการบันทึก จัดสภาพแวดล้อมไม่ให้มีเสียงรบกวน เพื่อให้คุณภาพเสียงคมชัดมากที่สุด ผู้จัดรายการควรใช้เทคนิคลีลา น้ำเสียง อารมณ์ของรายการ ตามรูปแบบรายการที่ได้วางแผนและออกแบบไว้ ในการจัดรายการควรจะมีการกำหนดระยะเวลา และมีผู้ช่วยคอยประสานช่วยจัดการเรื่องต่าง ๆ เช่น การปรับความดังเบาของเสียง ตอน แบ่งย่อยตามเนื้อหาหรือเพิ่มส่วนหัวส่วนท้ายก่อนนำไปเผยแพร่ให้ผู้เรียนได้ทบทวน

หลังการผลิตรายการ ดำเนินการตัดต่อเสียง ปรับแต่งและแก้ไข โดยในขั้นตอนนี้ผู้ตัดต่อเสียงจะมีความสำคัญ เนื่องจากต้องตัดต่อให้ได้เนื้อหา กระชับ การปรับเสียงที่เน้นคุณภาพ ซึ่งเป็นการทำคลิปให้สมบูรณ์โดยเน้นความสมบูรณ์ของเสียงเป็นหลัก มีการตรวจสอบและประเมินผลก่อนนำไปเผยแพร่ ซึ่งในด้านการประเมินผลนี้ผู้ผลิตรายการจะมีการประเมินผลรายการด้านต่าง ๆ การเผยแพร่โดยทำการอัปโหลดไฟล์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ หากมีการทำการสรุปเนื้อหาเป็นบทความ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย หลังจากเผยแพร่ควรมีการสำรวจผลตอบรับจากผู้ฟังรายการเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหาหรือรูปแบบรายการต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ก่อนดำเนินการผลิตรายการพอดคาสต์ สิ่งแรกที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การทำความเข้าใจและจัดฝึกอบรมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความประสงค์ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนาและ

ผลิตสื่อ โดยที่อาจารย์ผู้สอนจะต้องสามารถสร้างสรรค์ หรือผลิตสื่อได้ด้วยตนเอง หรือในบางกรณีจำเป็นที่จะต้องมีนักเทคโนโลยีการศึกษาหรือนักออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Designer) เข้ามาร่วมในกระบวนการผลิตกับผู้สอน ช่วยออกแบบและผลิตสื่อรายการให้กับอาจารย์ผู้สอน ในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถออกแบบได้ หรือเป็นรายวิชาที่มีผู้สอนหลายคน หรือเป็นรายวิชาศึกษาทั่วไปแล้วมีจำนวนผู้เรียนจำนวนมาก คำนึงค่าต่อการลงทุนในการผลิตสื่อ ซึ่งจะส่งผลต่อภาพรวมของรายการที่ผลิตออกมา สิ่งที่สำคัญในการผลิตสื่อ คือ การกำกับ ควบคุมคุณภาพของการสื่อให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของผลงานตามที่ได้วางแผนเอาไว้ ทั้งนี้ควรมีการศึกษาพฤติกรรมในกลุ่มผู้ฟังรายการพอดคาสต์ เช่น ช่วงเวลาของการรับฟัง ระยะเวลาถูกเลือกรับฟังมากที่สุด ช่องทางหลักในการฟัง ทักษะคิดต่อรายการพอดคาสต์เพื่อการศึกษา รูปแบบรายการที่นิยมฟัง จำนวนผู้จัดรายการที่เหมาะสม แพลตฟอร์มที่นิยมรับฟัง เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตและพัฒนารายการเสียงพอดคาสต์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

### 3.2) ขั้นตอนและวิธีการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากองไกล

ขั้นตอนและวิธีการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากองไกล อันดับแรกควรมีการสำรวจและวิเคราะห์ผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายก่อนว่ามีความพร้อมในการรับฟัง และความต้านอุปสรรคโครงสร้างพื้นฐานหรือไม่ สำรวจความต้องการในการรับฟังว่าเนื้อหาสาระที่ต้องการรับฟังหรือต้องการเสริมเติมเต็มความรู้ในด้านไหน จากนั้นปูพื้นฐานในการเข้าถึง เข้าใจ และเข้าใจในการเรียนรู้ด้วยสื่อรูปแบบรายการพอดคาสต์ และนำไปสู่การขยายวงกว้างในกลุ่มนักศึกษาผู้ฟังให้คุ้นชินกับการใช้แพลตฟอร์มสื่อการเรียนรู้รูปแบบรายการพอดคาสต์ในหลากหลายช่องทาง จากนั้นประยุกต์ใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ควรกระบวนการติดตามและประเมินผลการใช้งานอย่างต่อเนื่องทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอด

รายการพอดคาสต์เป็นสื่อหรือรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่ง่ายต่อการรับสาร เพราะสามารถฟังได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา เข้าถึงได้ง่าย ใช้งานสะดวก ค้นหาได้ง่าย มีระบบแจ้งเตือน สามารถรับฟังได้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ อีกทั้งยังสามารถฟังในขณะที่ทำกิจกรรมอื่น ๆ ไปด้วยได้ ผู้เรียนสามารถดาวน์โหลดไว้ฟังได้ตามความสะดวกในการรับฟัง จึงเหมาะที่ใช้ในการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล โดยผู้สอนสามารถบูรณาการใช้ร่วมกับสื่อรูปแบบอื่น ๆ ได้ ตามแผนการสอนที่ออกแบบไว้ ทั้งนี้ในการเรียนการสอนควรกำหนดตารางการนำเสนอรายการที่ชัดเจน ผู้เรียนต้องทราบหัวข้อเนื้อหาทั้งหมด ทราบขั้นตอนการเรียนการสอน การวัดผลการเรียนรู้ การทดสอบ และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอนได้หากมีข้อสงสัย สื่อ

พอดคาสต์สามารถใช้ในขั้นตอนการสอนในลักษณะต่าง ๆ บรรจुरายการพอดคาสต์ในแผนกิจกรรมการเรียนการสอนและมาใช้ร่วมในการเรียนการสอนที่ละขั้นตอน ซึ่งในแต่ละเนื้อหาสามารถออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้รับฟังได้มีส่วนร่วมเพื่อเป็นการวัดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้

### 3.3) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

กลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม

1. กลุ่มผู้บริหาร เป็นผู้ขับเคลื่อนและผลักดันนโยบายให้เกิดการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และสนับสนุนการดำเนินงานทั้งเรื่องงบประมาณ และการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

2. กลุ่มผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ร่วมสอน ผู้ที่ต้องถ่ายทอดความรู้ในสื่อรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะทางด้านเนื้อหา ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผู้จัดรายการหรือผู้ดำเนินรายการ ควรมีความรู้เฉพาะทางและมีความสามารถในการสื่อสาร และควรต้องมีการฝึกฝนและรับฟัง Feedback จากผู้ฟัง หรือ ผู้เรียนเพื่อการนำข้อมูล ข้อคิดเห็นไปปรับปรุงพัฒนาทั้งรูปแบบรายการ และการจัดรายการที่ตรงกับความต้องการของผู้ฟัง

3. กลุ่มผู้ผลิตสื่อ ได้แก่ นักเทคโนโลยีการศึกษา นักวิชาการโสตทัศนศึกษา และนักวิชาการด้านเนื้อหา หรือบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเชิงเทคนิคทางด้านสื่อเสียง สื่อวิดีโอ การถ่ายทำ ตลอดจนผู้อำนวยการผลิต (Producer) ที่จะต้องกำหนดควบคุม วางแผนในการดำเนินงาน งบประมาณ กระบวนการผลิตรายการพอดคาสต์ โดยการผลิตสื่อการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่และบุคลากรกลุ่มนี้ควรมีความรู้ ความชำนาญในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิต กระบวนการผลิต นักตัดต่อ (Sound editor) ที่มีความชำนาญด้านซอฟต์แวร์และมีความสร้างสรรค์ในการสร้างเสียงประกอบรายการ หรือบางรูปแบบรายการพอดคาสต์ที่ต้องอาศัยภาพประกอบควรมีนักออกแบบกราฟิก (Graphic Designer) เพื่อสร้างภาพปรายการ ภาพกราฟิกประกอบรายการต่าง ๆ และทีมงานในส่วนอื่น ๆ (support team) ฝ่ายระบบฯ ที่มีส่วนช่วยดำเนินการวิเคราะห์ช่องทางการเผยแพร่เพื่อให้เข้าถึงผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนารายการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการ นอกจากนี้หากมีกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นผู้สร้างสรรค์การผลิต (Creative Producer) ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงเนื้อหากับการนำเสนอที่น่าสนใจ กำหนดประเด็นเนื้อหา ธีมเนื้อหา ทำให้รายการเสียงพอดคาสต์มีความหลากหลายและสร้างสรรค์มาก

ยิ่งขึ้น รวมไปถึงกลุ่มวิเคราะห์และประชาสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ ประเมินและติดตามผลการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

นอกจากนี้องค์ประกอบด้านการผลิตรายการ ขั้นตอนและวิธีการใช้รายการ ช่องทางในการเผยแพร่รายการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์แล้ว ควรพิจารณาถึงองค์ประกอบด้านการสร้างสภาพแวดล้อมทางการฟัง หรือการสร้างเนื้อหา (Content) ให้น่าติดตาม ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนหรือบังคับให้ฟัง ผู้สอนหรือผู้จัดรายการอาจจะทดลองสวมบทบาทเป็น นักจัดรายการ พิธีกร โดยสร้างคาแรกเตอร์ใหม่ ๆ ให้ผู้เรียน (ผู้ฟัง) อยากติดตามฟังเรื่องราว เกร็ดความรู้ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ใส่ความบันเทิง ความสนุกสนานไปในเนื้อหาสาระบทเรียนจะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

### 3.4) การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย (นโยบายผลักดัน งบประมาณ การพัฒนาทักษะบุคลากร ฯลฯ)

การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยทั้งในด้านนโยบายและงบประมาณถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและผลักดันการทำงาน การผลิตสื่อการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ในด้านนโยบายควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์แนวทางการผลิตรายการร่วมกันทุกระดับ จะนำไปสู่การกำหนดพันธกิจการสร้างสรรค์รายการสื่อการศึกษาที่มีคุณภาพร่วมกัน ควรมีทีมบริหารการเปลี่ยนแปลง มีการจัดทำโครงการนำร่อง ทดสอบ ประเมินผลจนสามารถนำไปปรับใช้ได้ ด้านงบประมาณเนื่องจากการผลิตสื่อการศึกษาในระบบ การศึกษาทางไกลจำเป็นต้องใช้บุคลากรหลายภาคส่วน ทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอนนักเนื้อหาซึ่งจะต้องมาเป็นผู้จัดรายการหรือผู้ดำเนินรายการ ซึ่งหากอาจารย์ผู้สอนไม่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อรายการ จำเป็นต้องมีทีมงานบุคลากรผู้สนับสนุนในกระบวนการผลิต ขั้นตอนการสร้างสรรค์และผลิตรายการที่มีกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพและการทำงานที่มีความเป็นมืออาชีพ ดังนั้นการสนับสนุนเรื่องงบประมาณและการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องการสร้างสรรค์สื่อรายการที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ การจัดฝึกอบรมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และพัฒนาทักษะในด้านกระบวนการผลิตรายการ การออกแบบและสร้างสรรค์รายการ การสนับสนุนอุปกรณ์การผลิตรายการแบบเคลื่อนที่สำหรับอาจารย์ที่สามารถผลิตสื่อรายการพอดคาสต์ได้ด้วยตนเอง หรือหากต้องการดึงดูดให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ฟังรายการหลักเกิดความสนใจจะต้องเชิญวิทยากรภายนอกผู้มีชื่อเสียงหรือผู้มีประสบการณ์ตรงมาให้ความรู้และมาร่วมในรายการพอดคาสต์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ต้องอาศัยงบประมาณจำนวนหนึ่ง รายการพอดคาสต์สามารถเผยแพร่ถึงผู้ฟังได้อย่างกว้างขวาง ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องมีความสามารถในการเผยแพร่และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งองค์กรหรือมหาวิทยาลัยอาจพิจารณาในเรื่องการพัฒนาระบบออกอากาศ ระบบบริหารจัดการรายการพอดคาสต์ หรือระบบเผยแพร่

ต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของมหาวิทยาลัย ดังนั้นควรมีการจัดโครงการหรือติดตามการทำงานเพื่อเกิดประสิทธิภาพ

#### 4) องค์ประกอบด้านผู้จัดรายการหรือพอดคาสเตอร์ (Podcaster)

##### 4.1) คุณลักษณะบุคคลของผู้จัดรายการ

ผู้จัดรายการหรือผู้ดำเนินรายการ (Podcaster) มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีเทคนิคลีลาการนำเสนอรายการเสียงที่ดึงดูดความสนใจ และมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่นำเสนออย่างดี มีทักษะ มีการใช้ภาษาที่ดี ความเป็นธรรมชาติในการพูด และมีเทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาที่ดี ละทิ้งรูปแบบการสอนหรือการบรรยายแบบเดิม ๆ เน้นการพูดคุย เล่าเรื่องชวนคุยตามประเด็นที่กำหนดไว้ เชื่อมโยงยกตัวอย่างให้เห็นภาพได้ ผ่อนคลายไม่เกร็ง และไม่เน้นอ่านบทสคริปต์ (Script) มีเทคนิคการออกเสียง อักขระต่าง ๆ มีการฝึกฝนและการพูดที่ชัดถ้อยชัดคำ มีจังหวะในการพูดที่ดี ไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป การใช้เสียงที่ถูกต้อง มีน้ำเสียงที่ชวนฟังและมีเสียงที่ชัดเจน มีไหวพริบปฏิภาณรู้จักเรื่องที่จะนำเสนอ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สร้างความน่าสนใจได้ สรุปความได้สั้นกระชับเข้าใจง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานเป็นทีม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงานผลิต และผู้ร่วมรายการได้ทุกคน มีความกระตือรือร้น ตั้งตัวอยู่เสมอ พัฒนาตนเองตลอดเวลาจนเกิดความชำนาญในทุกมิติการจัดรายการ รู้วิธีนำเสนออัตลักษณ์ตัวตนให้เกิดการจดจำเป็นที่รู้จัก เป็นนักฟังที่ดี มีจิตวิทยาในการสื่อสาร มีทักษะในการตอบคำถาม มีความรอบรู้สามารถควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้ดี สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการทำรายการบางครั้งอาจประสบปัญหาหรือการสัมภาษณ์ สนทนา อาจมีประเด็นที่นอกเหนือจากรายการ ทั้งนี้หากเป็นผู้จัดรายการ (Podcaster) ทางการศึกษาควรใช้ผู้สอนในรายวิชานั้นจริง ๆ เพื่อเติมเต็มความรู้จากประสบการณ์สอน

##### 4.2) ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้จัดรายการ

ผู้จัดรายการควรมีทักษะการจัดรายการ มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาในสาขาวิชานั้น ๆ หรือมีความรู้เฉพาะทางในเชิงลึกในเรื่องที่ถ่ายทอด รวมทั้งมีทักษะความรู้รอบตัว สร้างตัวตนจากทักษะเฉพาะตัว เป็นผู้รอบรู้หาข้อมูลก่อนจะถ่ายทอดเรื่องนั้น ๆ มีความรอบรู้ที่หลากหลายทำให้ผู้ฟังเชื่อและประทับใจ มีทักษะการเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์ เชื่อมโยงเนื้อหากับเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงได้ มีความชำนาญในเรื่องของการใช้เสียง และมีประสบการณ์ทางการสอนหรือการจัดรายการ ทั้งนี้การได้รับประสบการณ์ตรงในการรับฟังรายการพอดคาสต์เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์และเพิ่มทักษะการจัดรายการได้ ซึ่งก่อนที่จะเป็นผู้จัดรายการที่ดีควรเป็นผู้ฟังรายการพอดคาสต์ดีมาก่อน เพราะจะได้นำข้อดี เทคนิคต่าง ๆ จากรายการที่เคยฟังหรือรายการที่ชื่นชอบมาเป็นตัวอย่าง หรือมาเป็นรูปแบบตั้งต้นในการผลิตรายการของตนเอง เพื่อให้ผู้จัดรายการและทีมงานเห็นภาพในทิศทางเดียวกันที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรเป็นผู้ที่

ฝึกฝนตนเองและพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทดลองทำอยู่เรื่อย ๆ และรับฟังความคิดเห็น หรือผลป้อนกลับ (Feedback) ของผู้ฟังหรือผู้เรียน อยู่สม่ำเสมอเพื่อการนำข้อติชมไปพัฒนา ปรับปรุงผลงานในโอกาสต่อ ๆ ไป นอกจากนี้แล้วหากผู้จัดรายการสามารถใช้อุปกรณ์ในการผลิตได้ สามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้

### 4.3) อัตลักษณ์ตัวตน หรือการเป็นที่รู้จักของผู้จัดรายการ

อัตลักษณ์ตัวตนหรือการเป็นที่รู้จักของผู้จัดรายการ (Podcaster) ถือเป็นสิ่งที่สำคัญของการจัดรายการพอดคาสต์ในยุคนี้ เพราะจะส่งผลให้รายการได้รับความนิยมตามได้ การเป็นที่รู้จักของผู้จัดรายการจะช่วยดึงดูดและทำให้ผู้ฟังติดตามและให้สนใจมากยิ่งขึ้น สร้างความน่าเชื่อถือของรายการ หรือสามารถช่วยสื่อสาร ประชาสัมพันธ์รายการพอดคาสต์ให้เป็นที่รู้จักได้ แต่หากเป็นสื่อการเรียนการสอน มากกว่าการเป็นที่รู้จักคือการมีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ถ่ายทอด กล้าพูด กล้าแสดงออก มีบุคลิกลักษณะที่ดูมีความโดดเด่นเป็นนักสื่อสาร เสียงมีเอกลักษณ์ ซึ่งผู้จัดรายการสามารถสร้างอัตลักษณ์หรือตัวตนของตนเองได้ โดยการวิเคราะห์ ค้นหา และสร้างตัวตนให้มีคาแรคเตอร์ที่โดดเด่น แตกต่าง ชัดเจนในแบบเฉพาะตัว ในระยะแรกอาจจะยังค้นหาอัตลักษณ์ของการจัดรายการไม่เจอ ควรค่อย ๆ ทดลองและค้นหาไปเรื่อย ๆ ก็จะสามารถค้นพบแนวทางการสร้างอัตลักษณ์ตัวตนของผู้จัดรายการได้ หรือวางแนวทาง วางรูปแบบ สร้างอัตลักษณ์ของผู้จัดรายการให้ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากดำเนินรายการไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง นอกจากอัตลักษณ์ที่เป็นคุณลักษณะติดตัวของผู้จัดรายการแต่ละท่านแล้ว ยังสามารถสร้างอัตลักษณ์ใหม่ขึ้นเองได้จากความรู้ลึกจึ้งจริงในเรื่องที่สอน หรือเรื่องที่คุณอื่นไม่รู้หรือคาดไม่ถึง

### 4.4) ภาษา สีลา เทคนิค และกลวิธีการกระตุ้นผู้ฟังของผู้จัดรายการ

ภาษา สีลา การออกเสียง การใช้เสียงถือเป็นส่วนสำคัญมากในการจัดรายการพอดคาสต์ ผู้สอนหรือผู้จัดรายการควรได้รับการฝึกอบรม หรือฝึกฝนจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งทางด้านการใช้ภาษาที่ชัดเจน และลีลาการจัดรายการ การใช้น้ำเสียงและโทนเสียงที่น่าฟังเหมาะสมกับเนื้อหา ใช้เสียงที่ชวนฟัง มีเสียงเป็นเอกลักษณ์ มีจังหวะในการพูด รู้จักการใช้ น้ำหนักเสียงหนักเบาเพื่อดึงดูดความสนใจหรือโน้มน้าวความสนใจ หรือคำพูดที่แตกต่างดึงดูดชวนติดตาม การใช้น้ำเสียงอยู่ในย่านความถี่เสียงที่รู้สึกผ่อนคลาย เทคนิคการใช้เสียง จะช่วยทำให้ผู้จัดรายการสามารถออกแบบน้ำเสียงในการจัดรายการให้น่าสนใจเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้ผู้จัดรายการควรจะต้องรู้ว่ากลุ่มผู้ฟังเป้าหมายคือกลุ่มใด เพื่อจะได้พูดในภาษาเดียวกันกับผู้ฟัง รู้ว่าจำเป็นต้องใช้เทคนิคลีลาน้ำเสียงแบบใดให้ผู้ฟังกลุ่มนั้น ๆ เกิดความสนใจอยู่ตลอดเวลา

เทคนิคและกลวิธีการกระตุ้นผู้ฟังของผู้จัดรายการ จะเป็นส่วนสำคัญที่สามารถกระตุ้นผู้ฟังได้ เทคนิคการพูดคุยกเล่าเรื่องอาจจะทำให้รู้สึกเหมือนคุยกับผู้ฟังเช่นอาจจะมีการเรียกคุณผู้ฟังในรายการบ้าง เป็นระยะ ๆ เช่น ฟังมาถึงตรงนี้ คุณผู้ฟังคิดว่ายังไงคะ เป็นต้น ผู้ที่มี

เทคนิค กลวิธี และประสบการณ์จะสามารถยกตัวอย่างทำให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และนอกเหนือจากนี้การนำเทคนิคการเล่าเรื่อง หรือ Storytelling มาปรับประยุกต์ใช้ การพูดแตกประเด็น การพูดสรุป และการพูดที่เล่าเรื่องแล้วเห็นภาพ ยกตัวอย่างที่ชัดเจน เชื่อมโยงเข้ากับคนหมู่มากได้เป็นอย่างดี และมีทักษะการถ่ายทอด ขยาย หรือ สรุป “ความรู้” เนื้อหาในบทเรียนได้อย่างน่าสนใจและยังคงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ผู้จัดรายการควรนำการใช้ภาษา สโลคา เทคนิคและกลยุทธ์ต่าง ๆ ไปทดลองและนำไปใช้ในการจัดรายการจริง และฟังเสียงตอบรับจากผู้ฟังเพื่อนำมาปรับปรุง รับฟังความคิดเห็นของผู้รับฟังและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และค้นหาจุดเด่นหรือ สโลคาที่ทำให้ผู้ฟังชอบและติดตามรายการ

## 5) องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับและสนับสนุนการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล

### 5.1) อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ และการรับฟังและเข้าถึงรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ ประกอบไปด้วย ไมโครโฟน หูฟัง อุปกรณ์บันทึกเสียง คอมพิวเตอร์ โปรแกรมซอฟต์แวร์ในการบันทึกและตัดต่อเสียง อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการรับฟังและเข้าถึงรายการพอดคาสต์ ประกอบด้วย อุปกรณ์มือถือ สมาร์ทโฟน แพลตฟอร์มระบบถ่ายทอดสัญญาณเสียง (Sound Streaming, Podcast Hosting) ซึ่งมีระบบการถ่ายทอด ระบบการจัดเก็บ จัดการหมวดหมู่เนื้อหา ระบบการค้นหา ระบบการประเมินรายการ ระบบการแสดงความคิดเห็น โดยในปัจจุบันอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์มีให้เลือกใช้มากมาย การใช้งานค่อนข้างง่าย มีเครื่องมือและโปรแกรมซอฟต์แวร์ที่ไม่ยากและไม่ซับซ้อน มีอุปกรณ์มือถือ โทรศัพท์สมาร์ทโฟนหรือคอมพิวเตอร์ ก็สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องเข้าห้องบันทึกเสียงเสมอไป อุปกรณ์เสริมอื่น ๆ เช่น ไมโครโฟนหรือหูฟัง ก็มีราคาไม่แพงสามารถหาซื้อหรือจัดเตรียมได้ง่าย ดังนั้นการผลิตหรือการจัดรายการพอดคาสต์สามารถเกิดขึ้นที่ไหนก็ได้ และไม่จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือช่างเทคนิคมากเท่าในอดีต เพียงแค่ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้จัดรายการหรืออาจารย์ผู้สอน รวมไปถึงนักผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นรายการพอดคาสต์ให้ทันเทคโนโลยี และโปรแกรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ทดลองและลงมือทำ ก็จะทำให้ทักษะการผลิตสื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ

นอกจากนี้แล้วองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ควรให้ความสำคัญคือการจัดฝึกอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญ เพิ่มทักษะการทำงานเฉพาะด้าน และเพิ่มทักษะรอบด้าน (Upskill & Reskill) ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยมีควรมีการจัดฝึกอบรมตั้งแต่วิธีการพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูง และพัฒนาให้เป็นกระบวนการระบบอย่างต่อเนื่อง

## 5.2) ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้

รายการพอดคาสต์สามารถเผยแพร่ได้ทุกช่องทางทั้งออนไลน์และออฟไลน์ แบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา สามารถค้นหาและย้อนกลับมารับฟังย้อนหลังได้เมื่อเป็นรายการสด ช่องทางในการเข้าถึง ควรใช้ช่องทางที่สะดวกรวดเร็วเข้าถึงได้ง่าย รายการพอดคาสต์สามารถเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มระบบถ่ายทอดสัญญาณเสียง (Sound Streaming, Podcast Hosting) ที่หลากหลายเพื่อกระจายการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ให้มากที่สุด โดยมีช่องทางดังต่อไปนี้

- Soundcloud เว็บไซต์สำหรับฟังและนำขึ้นรายการพอดคาสต์ในยุคแรก ๆ ซึ่งปัจจุบันถือว่ามีชื่อเสียงเป็นช่องทางหลักระดับโลก
  - Castbox อีกช่องทางการรับฟังและนำขึ้นพอดคาสต์ที่มีฟีเจอร์หน้าตาคล้าย Soundcloud
  - Podbean เว็บไซต์และแอปพลิเคชันสำหรับทำพอดคาสต์ที่ครบครันและใช้งานง่าย
  - Overcast แอปพลิเคชันที่สามารถฟังพอดคาสต์ให้โหลดได้ทุกระบบปฏิบัติการ ไม่ว่าจะเป็น iOS หรือ Android
  - Spotify แอปพลิเคชันฟังเพลงยอดนิยม ที่มีรายการพอดคาสต์ให้เลือกฟังหลากหลาย
  - FounderCast ช่องพอดคาสต์ที่เน้นบทสัมภาษณ์บรรดานักธุรกิจ CEO และผู้ประกอบการของไทย
  - Google Podcasts ช่องทางฟังพอดคาสต์ของ Google ที่มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจมากมาย แต่แอปพลิเคชันนี้ใช้ได้เฉพาะระบบปฏิบัติการ Android
  - Anchor เว็บไซต์และแอปพลิเคชันสำหรับทำพอดคาสต์ฟรียอดนิยมอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหารายการดี ๆ มากมายทั้งไทยและต่างประเทศ
  - Apple Podcast หรือ iPodcast แอปพลิเคชันฟังพอดคาสต์ของ Apple
  - สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ อาทิ YouTube Facebook และ Blockdit ที่ทำให้ผู้ฟังเข้าถึง และเชื่อมโยงกับสื่อสังคมได้อย่างง่าย เป็นช่องทางที่ง่ายสุดและประหยัดค่าใช้จ่าย และเข้าถึงได้ง่าย ฟรี ทุกคนสามารถฟังได้
  - ระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS) หรือ e-learning ของมหาวิทยาลัย เป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนการเรียนการสอนและการทำแบบฝึกหัด หรือ ส่งการบ้าน
- นอกจากนี้แล้ว การเผยแพร่รายการพอดคาสต์ควรพิจารณาในส่วนของนโยบายขององค์กร ว่าต้องการประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะหรือไม่ ทั้งนี้หากไม่ต้องการเผยแพร่สาธารณะ



ควรพิจารณาเรื่องการพัฒนาาระบบคลังสื่อรายการพอดคาสต์ และควรตรวจสอบเรื่องข้อจำกัดว่า ผู้เรียนมีความพร้อมด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และทักษะทางดิจิทัล รวมไปถึงถึงความสามารถในการเข้าถึงสื่อหรือรายการพอดคาสต์ของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด

### 3. บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล

บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิตและใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

3.1) ผู้บริหาร ควรมีนโยบายที่กำหนดเป็นเป้าประสงค์ในการใช้รายการพอดคาสต์ เป็นสื่อหลักหรือสื่อเสริมในการจัดการศึกษาทางไกล โดยสนับสนุนงบประมาณ เทคโนโลยี และพัฒนาบุคลากร ผู้สอน ให้สามารถบริหารจัดการสร้างสรรค์สื่อพอดคาสต์ได้ด้วยตนเองอย่างง่าย และสามารถไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หรือออฟไลน์ได้

3.2) ผู้สอน ควรวิเคราะห์เนื้อหาที่เหมาะสมกับการนำเสนอผ่านสื่อพอดคาสต์ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อพอดคาสต์ อาจารย์ผู้สอน ต้องให้ความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อในลักษณะของรูปแบบรายการพอดคาสต์และมี ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรายการพอดคาสต์ ว่ามีความสำคัญกับผู้เรียนอย่างไร

3.3) ผู้เรียน ควรดำเนินตามกิจกรรมแผนการสอน ใช้พอดคาสต์ทั้งในรูปแบบการฟัง และนำเสนอเล่าเรื่องความรู้ใหม่ ๆ ให้เพื่อนร่วมเรียนได้ฟังร่วมกันผ่านพอดคาสต์ ทั้งนี้ควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนว่าทำไมต้องใช้รูปแบบรายการพอดคาสต์รูปแบบรายการพอดคาสต์มีประโยชน์อย่างไรช่วยในการเรียนรู้อย่างไร ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งควรให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบและผลิตเนื้อหารายการด้วยโดยผู้สอน อาจสอบถามความต้องการและเนื้อหาในการรับฟัง

3.4) ผู้ผลิตรายการ ควรมีความรู้ ทักษะและความเชี่ยวชาญในกระบวนการผลิต รายการ การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการผลิตรายการพอดคาสต์ เป็นผู้ออกแบบ สร้างสรรค์ ให้รายการมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น

3.5) มหาวิทยาลัย ควรมีนโยบายที่สนับสนุน ให้ อาจารย์ผู้สอน ผลิตรายการพอดคาสต์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรต้นสังกัดของผู้สอนต้องมีการสนับสนุนทั้งความรู้หรืออุปกรณ์ อย่าทำให้ผู้สอนรู้สึกว่าการทำสื่อเป็นเรื่องยาก หรือเป็นภาระ อาจจะทำเปิดอบรม หรือมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์ได้ผลิตง่ายขึ้น

3.6) ชุมชนและสังคม ในบางรายการที่ผลิตขึ้นมาอาจจะเผยแพร่ไปสู่ชุมชนและสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุด คือ ผู้สอนและผู้เรียน หากนำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ จะทำให้การเรียนรู้ได้ขยายเพิ่มออกไปในรูปแบบใหม่ๆ ผู้เรียนสามารถก่อเกิดปัญหาและความรู้ได้มากขึ้น ผู้สอนสามารถผลิตสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยหรือองค์กร ก็สามารถยกระดับภาพลักษณ์ หรือผลงานด้านสื่อการศึกษาทางไกลได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนการต่อยอดด้านการบริการวิชาการเพื่อสังคม สำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

#### 4. เทคนิค กลยุทธ์ และปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในการใช้พอดคาสต์เพื่อการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา

เทคนิคและกลยุทธ์ที่ควรนำมาใช้ในการออกแบบเนื้อหาสาระได้แก่ เทคนิคการออกแบบสาร (Message Design) และกลยุทธ์การถ่ายทอดเนื้อหาสาระของรูปแบบรายการพอดคาสต์ คือ กลยุทธ์การเล่าเรื่อง หรือ Storytelling เป็นรูปแบบการถ่ายทอดเนื้อหาโดยใช้กระบวนการเล่าเรื่องราว เหมือนการเล่านิทานหรือนิยาย เรื่องเล่าร้อยเรียงต่อกันให้เกิดความน่าสนใจ และสร้างอารมณ์ร่วมให้ผู้เรียนหรือผู้รับฟังสนใจและจดจำเรื่องราวเหล่านั้น การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องผสมผสานรูปแบบการจัดรายการเสียงพอดคาสต์อาจอยู่ในรูปแบบการเล่าสรุปความรู้ อภิปราย แลกเปลี่ยนแนวคิด นำเสนอเนื้อหาพร้อมกัน เพื่อให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการใช้สื่อพอดคาสต์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ประกอบไปด้วย ผู้จัดรายการพอดคาสต์ ต้องมีความรู้และทักษะการถ่ายทอดที่ดี มีภาษาและลีลาในการนำเสนอและคุณภาพของเสียง ความหลากหลาย ความสร้างสรรค์ ความสดใหม่ และความทันสมัยของเนื้อหาสาระในสื่อการเรียนรู้รูปแบบรายการพอดคาสต์ เนื่องจากสื่อพอดคาสต์เป็นสื่อที่ตอบโจทย์คนยุคใหม่ได้เป็นอย่างดี ทำให้การฟังสามารถทำอย่างกิจกรรมอย่างอื่นไปได้ด้วย ตอบโจทย์การใช้ชีวิต (Lifestyle) ของคนยุคใหม่ ส่งเสริมภาพลักษณ์ของการศึกษาทางไกลที่ทันสมัย เข้าถึงได้มากขึ้น ไม่ติดอยู่กับภาพลักษณ์เดิม เปิดโอกาสการเรียนรู้ เพิ่มสื่อการเรียนรู้ทางเลือกได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วควรพิจารณาและส่งเสริมในด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หรือส่งเสริมการตลาดอื่น ๆ ให้เป็นที่รู้จัก และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในทุกช่องทาง พร้อมกับสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ฟัง

#### 3.2) ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษทางไกลในระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งพิจารณาในองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) องค์ประกอบด้านรูปแบบและลักษณะของรายการ 2) องค์ประกอบด้านเนื้อหารายการ 3) องค์ประกอบด้านการ

ผลิตรายการ ขั้นตอนวิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการผลิต และพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล 4) องค์ประกอบด้านผู้จัดรายการหรือพอดคาสเตอร์ (Podcaster) และ 5) องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานและช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบการสอน จำนวน 4 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา จำนวน 4 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตสื่อเสียงเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 4 ท่าน ผลการประเมินความเหมาะสมและตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบของรูปแบบรายการพอดคาสต์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินองค์ประกอบรูปแบบรายการพอดคาสต์ เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษากาไกลในระดับอุดมศึกษา

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผลระดับความเหมาะสม
<b>1) องค์ประกอบด้านรูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์</b>	<b>4.75</b>	<b>0.45</b>	<b>มากที่สุด</b>
1.1) รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2) คุณลักษณะของรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.58	มากที่สุด
1.3) ระยะเวลาในการนำเสนอรายการ	4.42	0.90	มาก
<b>2) องค์ประกอบด้านเนื้อหาของรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้</b>	<b>4.83</b>	<b>0.39</b>	<b>มากที่สุด</b>
2.1) วัตถุประสงค์และกลยุทธ์การนำเสนอเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2) การลำดับความยากง่ายของเนื้อหา และการจัดเรียงโครงสร้างเนื้อหา	4.67	0.78	มากที่สุด
2.3) สารความรู้ ความแปลกใหม่ ความสร้างสรรค์และความทันสมัยในการนำเสนอเนื้อหา	5.00	0.92	มากที่สุด
<b>3) องค์ประกอบด้านการผลิตรายการ ขั้นตอนวิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล</b>	<b>4.67</b>	<b>0.78</b>	<b>มากที่สุด</b>
3.1) ด้านการผลิตรายการ (ก่อนการผลิต ระหว่างการผลิต และหลังการผลิตรายการ)	5.00	0.00	มากที่สุด

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผลระดับความเหมาะสม
3.2) ขั้นตอนและวิธีการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกล	4.67	0.78	มากที่สุด
3.3) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4) การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย (นโยบายผลักดันงบประมาณการพัฒนาทักษะบุคลากร ฯลฯ)	4.67	0.78	มากที่สุด
<b>4) องค์ประกอบด้านผู้จัดรายการหรือพอดคาสเตอร์ (Podcaster)</b>	<b>4.83</b>	<b>0.39</b>	<b>มากที่สุด</b>
4.1) คุณลักษณะบุคคลของผู้จัดรายการ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2) ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้จัดรายการ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3) อัตลักษณ์ตัวตน หรือการเป็นที่รู้จักของผู้จัดรายการ	4.67	0.49	มากที่สุด
4.4) ภาษา สีลา เทคนิค และกลวิธีการกระตุ้นผู้ฟังของผู้จัดรายการ	4.75	0.62	มากที่สุด
<b>5) องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานและช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้</b>	<b>4.75</b>	<b>0.45</b>	<b>มากที่สุด</b>
5.1) อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ และการรับฟังและเข้าถึงรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.92	0.29	มากที่สุด
5.2) ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.58	0.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ผลการประเมินองค์ประกอบรูปแบบรายการพอดคาสต์ เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) องค์ประกอบด้านรูปแบบและลักษณะของรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.75$ , S.D. = 0.45) โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในด้านรูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์ ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.00) ด้านคุณลักษณะของรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ และระยะเวลาในการนำเสนอรายการ ( $\bar{X} = 4.83$ , S.D. = 0.58) และด้านระยะเวลาในการนำเสนอรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.42$ , S.D. = 0.90) 2) องค์ประกอบด้านเนื้อหารายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.83$ , S.D. =

0.39) โดยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้งในด้านวัตถุประสงค์และกลยุทธ์การนำเสนอเนื้อหา ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.00) การลำดับความยากง่ายของเนื้อหาและการจัดเรียงโครงสร้างเนื้อหา ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.78) และสาระความรู้ ความแปลกใหม่ ความสร้างสรรค์และความทันสมัยในการนำเสนอเนื้อหา ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.92) 3) องค์ประกอบด้านการผลิตรายการ ขั้นตอนวิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.78) โดยมีความเหมาะสมระดับมากที่สุดทั้งในด้านการผลิตรายการ ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.00) ด้านขั้นตอนและวิธีการใช้รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษากาไกล ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.78) ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.00) และด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.78) 4) องค์ประกอบด้านผู้จัดรายการ (Podcaster) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.83$ , S.D. = 0.39) โดยมีความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยในระดับมากที่สุดทั้งในด้านคุณลักษณะบุคคลของผู้จัดรายการ ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.00) ด้านทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ( $\bar{X} = 5.00$ , S.D. = 0.00) ด้านอัตลักษณ์ตัวตนหรือการเป็นที่รู้จักของผู้จัดรายการ ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.49) และด้านภาษา สีลา เทคนิค และกลวิธีการกระตุ้นผู้ฟังของผู้จัดรายการ ( $\bar{X} = 4.75$ , S.D. = 0.62) และ 5) องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐานและช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.75$ , S.D. = 0.45) โดยมีความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยในระดับมากที่สุดทั้งในอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและพัฒนารายการพอดคาสต์ และการรับฟังและเข้าถึงรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.92$ , S.D. = 0.29) และด้านช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.58$ , S.D. = 0.79)

ตารางที่ 4.4 ผลการตรวจประเมินคุณภาพต้นแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษากาไกล ทั้ง 10 รายการ

รายการประเมิน	M	SD	แปลผลระดับคุณภาพ
รายการที่ 1 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	4.56	0.65	ดีมาก
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.25	0.87	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.58	0.67	ดีมาก
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.75	0.45	ดีมาก

รายการประเมิน	M	SD	แปลผล ระดับคุณภาพ
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.42	0.67	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.75	0.45	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	4.58	0.67	ดีมาก
<b>รายการที่ 2 IT 360 Degree</b>	<b>4.24</b>	<b>0.88</b>	<b>ดี</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.17	0.94	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.00	1.04	ดี
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.25	0.75	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.33	0.78	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	3.83	1.03	ดี
<b>รายการที่ 3 เคล็ดไม่ลับกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 101</b>	<b>4.38</b>	<b>0.76</b>	<b>ดี</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.08	0.90	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.67	0.49	ดีมาก
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.67	0.49	ดีมาก
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.17	0.72	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	3.83	0.94	ดี
<b>รายการที่ 4 อัจฉรม. ขอเล่า</b>	<b>4.50</b>	<b>0.65</b>	<b>ดีมาก</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.58	0.51	ดีมาก
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.42	0.67	ดี
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.50	0.67	ดีมาก
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.25	0.75	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	4.42	0.79	ดี
<b>รายการที่ 5 เปิดโลกใบใหม่ นวัตกรรมไทย 4.0</b>	<b>4.50</b>	<b>0.71</b>	<b>ดีมาก</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.33	0.78	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.67	0.49	ดีมาก
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.42	0.79	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.33	0.78	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก

รายการประเมิน	M	SD	แปลผล ระดับคุณภาพ
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	4.42	0.90	ดี
<b>รายการที่ 6 The Co-Working Space</b>	<b>4.25</b>	<b>0.87</b>	<b>ดี</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.08	0.90	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.50	0.52	ดีมาก
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.33	0.89	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.00	0.85	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.75	0.45	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	3.83	1.19	ดี
<b>รายการที่ 7 สุขภาพดีในยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal)</b>	<b>4.35</b>	<b>0.81</b>	<b>ดี</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.25	0.97	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.17	0.94	ดี
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.42	0.79	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.08	0.79	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	4.33	0.78	ดี
<b>รายการที่ 8 กีฬาเพื่อสุขภาพ</b>	<b>4.50</b>	<b>0.65</b>	<b>ดีมาก</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.50	0.52	ดีมาก
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.50	0.52	ดีมาก
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.33	0.65	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.25	0.87	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	4.58	0.79	ดีมาก
<b>รายการที่ 9 The Content 4 Share</b>	<b>4.25</b>	<b>0.78</b>	<b>ดี</b>
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.08	0.90	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.17	0.83	ดี
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.17	0.83	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.17	0.83	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.75	0.45	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	4.17	0.72	ดี
<b>รายการที่ 10 เปิดโลกเทคโนโลยีกับการพิมพ์สามมิติ</b>	<b>4.19</b>	<b>0.87</b>	<b>ดี</b>

รายการประเมิน	M	SD	แปลผล ระดับคุณภาพ
1. รูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์	4.08	0.79	ดี
2. เนื้อหารายการพอดคาสต์	4.25	0.87	ดี
3. ระยะเวลาในการนำเสนอรายการพอดคาสต์	4.00	1.04	ดี
4. เนื้อหาสาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย	4.08	0.79	ดี
5. ช่องทางในการเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้	4.83	0.39	ดีมาก
6. ภาษา ลีลา เทคนิค ของผู้จัดรายการ (Podcaster)	3.92	1.00	ดี

จากตารางที่ 4.4 ผลการประเมินคุณภาพต้นแบบรายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาทางไกล ทั้ง 10 รายการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 12 ท่าน ซึ่งได้ทำการประเมินคุณภาพ รายการในด้านรูปแบบและลักษณะของรายการพอดคาสต์ เนื้อหารายการพอดคาสต์ ระยะเวลา การนำเสนอรายการพอดคาสต์ สาระความรู้ ความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และทันสมัย ช่องทางใน การเผยแพร่รายการพอดคาสต์เพื่อการเรียนรู้ และภาษา ลีลา เทคนิคของผู้จัดรายการ (Podcaster) ผลการประเมินคุณภาพของแต่ละรายการ พบว่า 1) รายการภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.56$ , S.D. = 0.65) 2) รายการ IT 360 Degree คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 4.24$ , S.D. = 0.88) 3) รายการ เคล็ดไม่ลับกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 101 คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 4.38$ , S.D. = 0.76) 4) รายการ อจณุม. ขอเล่า คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.50$ , S.D. = 0.65) 5) รายการเปิดโลกใบใหม่ นวัตกรรมไทย 4.0 คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ใน ระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.50$ , S.D. = 0.71) 6) รายการ The Co-Working Space คุณภาพรายการ โดยรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.87) 7) รายการสุขภาพดีในยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 4.35$ , S.D. = 0.81) 8) รายการกีฬาเพื่อ สุขภาพ คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.50$ , S.D. = 0.65) 9) รายการ The Content 4 Share คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 4.25$ , S.D. = 0.78) และ 10) รายการเปิดโลกเทคโนโลยีกับการพิมพ์สามมิติ คุณภาพรายการโดยรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{X} = 4.19$ , S.D. = 1.00)

ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายการทั้ง 10 รายการ ดังต่อไปนี้

1. รายการภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เป็นรายการที่ทันสมัย ตื่นเต้นด้วยอารมณ์ ในช่วงต้นควรเกริ่นนำให้น้อยลง เข้าเรื่องให้เร็วที่สุด มีวิธีนำเสนอเนื้อหาแบบเล่าเรื่อง ประเด็น เนื้อหารายการน่าสนใจ ร่วมสมัย เชื่อมโยงปัจจุบันได้ดี การออกเสียงของผู้จัดรายการชัดเจน



น้ำเสียงลีลาที่น่าฟัง รูปแบบรายการอาจเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมหรือมีจังหวะเว้นหรือการเน้น ย้ำ ซ้ำ ทวน คำศัพท์ ให้ผู้ฟังได้มีจังหวะออกเสียงตาม เป็นต้น และหากมุ่งเป้าให้รายการนี้เป็นรายการเพื่อการศึกษา ช่วงเปิดรายการ ควรมีการเกริ่นนำว่าเนื้อหาสาระที่ฟังเกี่ยวข้องกับชุดวิชาหรือกลุ่มวิชาใด และความรู้ที่ได้จะนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนและการทำงานอย่างไร เนื้อหารายการแบ่งตอนได้ดีและระยะเวลาการนำเสนอเหมาะสม

2. รายการ IT 360 Degree ประเด็นเนื้อหาที่น่าสนใจ มีการยกตัวอย่างที่ดี เนื้อหาในตอนที่สุดถึงผู้ประกอบอาชีพทั้ง 10 อาชีพ สามารถสอบถามผู้ประกอบอาชีพจริงมานำเสนอจะน่าสนใจต่อเนื่อง ระยะเวลาของรายการควรกระชับ บางเนื้อหายาวไปไม่ควรเกิน 15-30 นาที ควรเปลี่ยนการอธิบายแบบการอ่านเป็นทำความเข้าใจแล้วเล่าเรื่องให้ฟัง การออกเสียงคำศัพท์ของผู้จัดรายการควรใช้ให้สอดคล้องกัน เช่น เทคโนโลยี/เทคโนโลยี หรือ ดิจิตอล/หรือดิจิทัล น้ำเสียงลีลาผู้จัดรายการพอเหมาะ แต่ราบเรียบไป ระดับเสียงเป็นโทนเสียงเดียว (Monotone) ควรใช้โทนเสียงที่ Dynamic มากกว่านี้ แนะนำให้ผู้จัดรายการเพิ่มพลังและใส่อัตลักษณ์ตัวตนผ่านลีลาภาษา จังหวะน้ำเสียงให้มีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจเป็นธรรมชาติ

3. เคล็ดไม่ลับกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 101 ชื่อรายการและเนื้อหารายการมีความน่าสนใจ มีการยกตัวอย่าง รูปแบบรายการเป็นการเล่าเรื่อง แต่เสียงผู้จัดรายการเบาและราบเรียบและขาด “พลัง” ของการพูดซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการฟังของผู้ฟัง ควรเพิ่มระดับเสียงของผู้จัดรายการและเพิ่มความเป็นธรรมชาติ การออกอักขระยังไม่ชัดเจน ในตอนที่เป็นการสนทนา 2 คน ควรพิจารณาเรื่องเทคนิคของระดับเสียงการสนทนาให้มีระดับที่เหมาะสมกัน

4. อจลุม. ขอเล่า ชื่อรายการน่าสนใจ ชวนจำแต่ยังไม่สื่อความกับเนื้อหารายการที่ต้องการนำเสนอ ชื่อตอนของรายการควรปรับภาษาให้ดูน่าสนใจติดตาม การเชื่อมเนื้อหากับตัวอย่างยังไม่ไหลลื่น รายการน่าสนใจ สั้น กระชับ ได้ประเด็นสาระ ผู้จัดเนื้อหาเสียงดี น้ำเสียงลีลา น่าฟัง ดึงดูดได้ดี มีความเป็นธรรมชาติ ฟังสบาย ๆ แต่ออกเสียงหรืออักขระบางตัวยังไม่ชัดเจน และมีการพูดติดขัด (เนื่องจากพูดผิดบางคำ) ควรใช้จังหวะการพูดที่กระชับกว่านี้

5. เปิดโลกใบใหม่ นวัตกรรมไทย 4.0 เนื้อหาประเด็นเรื่องนวัตกรรมมีเนื้อหานำมาเล่าเรื่องได้มาก ผู้จัดรายการไม่ควรนำเสนอเป็นการบรรยายภาษาวิชาการจนเกินไป ผู้จัดรายการเสียงดี จังหวะดี ฟังสบาย เป็นลักษณะของการเล่า อธิบาย และยกตัวอย่างแบบให้เห็นภาพ ตอบโจทย์ สรุปรื่องที่เหมือนจะยากให้เข้าใจง่าย

6. The Co-Working Space ผู้จัดรายการเนื้อหาเสียงดี แต่ยังขาดพลังในการนำเสนอที่น่าสนใจ ควรเพิ่มพลังในการจัดและการใส่อัตลักษณ์ตัวตนผ่านลีลาภาษา จังหวะ น้ำเสียง ให้มีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ เป็นธรรมชาติและเป็นกันเอง เนื้อหาที่นำมาบรรยายน่าสนใจ ทันสมัย แต่

ยังเป็นเพียงการนำเสนอเนื้อหาเชิงบรรยายเท่านั้น ไม่ใช่การเล่าเรื่องและวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ ชื่อรายการอาจจะเข้าใจได้ยาก ว่ารายการนี้ต้องการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

7. สุขภาพดีในยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) ควรลดการนำเสนอแบบการบรรยาย ควรเพิ่มรูปแบบการสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือคนทั่วไปที่ดูแลสุขภาพวิถีใหม่จะเพิ่มความน่าสนใจ สีสันภาษาของผู้จัดรายการค่อนข้างมีความเป็นทางการ ผู้จัดรายการเนื้อเสียงดี มีเอกลักษณ์ แต่ติดคำสร้อย “นะคะ” อาจทำให้เป็นสิ่งรบกวนการฟังสำหรับผู้ฟัง เนื้อหาที่นำเสนอเป็นสถิติ ดังนั้นควรแจ้งวันที่นำข้อมูลมานำเสนอให้ผู้ฟังทราบ

8. กีฬาเพื่อสุขภาพ เนื้อหารายการน่าสนใจไม่ได้เหมาะกับการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว สามารถใช้เพื่อการบริการวิชาการแก่สังคมได้ แนวคิดในการนำเสนอรายการชัดเจน ปรับชื่อตอนหรือหัวข้อให้เข้ากับกระแสสังคมหรือความสนใจ หากเพิ่มรูปแบบรายการเป็นการยกตัวอย่างเล่าเรื่อง พูดคุย สนทนาประเด็นต่าง ๆ กับคนเล่นกีฬาหรือนักกีฬาในแต่ละประเภท จะเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น ผู้จัดรายการมีน้ำเสียงและเนื้อเสียงดี การพูดเสียงประกอบดี จังหวะการพูด สีสัน และลักษณะการจัดรายการน่าสนใจ แต่ติดเรื่องการออกเสียงควบกล้ำแนะนำให้ฝึกฝนเพิ่มเติม

9. The Content4Share ชื่อรายการไม่สื่อความกับเนื้อหารายการ เข้าใจได้ยากว่ารายการนี้เกี่ยวกับอะไร ผู้จัดรายการสามารถเล่าและอธิบายเนื้อหาได้ดี พูดจากความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเอง ทำให้สามารถถ่ายทอดได้ดี มีจังหวะการนำเสนอเนื้อหาที่ดี ยกตัวอย่างทำให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้น รายการดีมี Concept แต่หากหยิบเอาเรื่องที่กำลังเป็นกระแส ผู้จัดรายการน้ำเสียงมีคาแรคเตอร์เพียงแต่เพิ่มความเป็นธรรมชาติอีกนิด เพิ่มระดับเสียงและควรระวังเสียงรบกวน และพิจารณาการใช้เอฟเฟคเสียงประกอบมาเพิ่มอาจจะทำให้รายการดูน่าสนใจมากขึ้น

10. เปิดโลกเทคโนโลยีกับการพิมพ์สามมิติ รูปแบบรายการเป็นการบรรยาย ภาษาเชิงวิชาการ การนำเสนอดูเป็นทางการ เนื้อหารายการนำเสนอเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ฟังเป็นกลุ่มเฉพาะมีจำนวนจำกัด ในระยะยาวของรายการอาจต้องพิจารณาเนื้อหาชุดใหม่ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องเพื่อความยั่งยืน เนื้อหารายการอาจจะยังไม่สามารถเชื่อมโยงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ทั่วไปได้ ผู้จัดรายการอาจต้องแจ้งหรือสรุปให้ผู้ฟังทราบในช่วงแรกหรือช่วงท้ายว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร ผู้จัดรายการเนื้อเสียงดี แต่โทนเสียงราบเรียบไปควรเพิ่มจังหวะและระดับเสียง (Dynamic) ให้น่าสนใจมากขึ้น จังหวะการพูดควรกระชับ แนะนำให้ผู้จัดรายการใส่อัตลักษณ์ตัวตนผ่านสีสรรภาษา จังหวะน้ำเสียง ให้มีเอกลักษณ์ ที่น่าสนใจ เป็นธรรมชาติและเป็นกันเอง

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ การเลือกนำเสนอเนื้อหาหากปรับให้ทันกับ กระแสหรือเทรนด์จะทำให้รายการน่าติดตาม การตั้งชื่อรายการควรใส่ความคิดสร้างสรรค์และน่า ติดตามบ่งถึงเนื้อหาที่จะนำเสนอ รูปแบบการจัดรายการควรมีรูปแบบที่หลากหลาย ดูทันสมัยมี สไตล์ที่ชัดเจน เช่น แบบคู่สนทนา มีการสัมภาษณ์ การเล่าเรื่อง การยกตัวอย่าง พูดคุยกับผู้ฟังให้ มากขึ้นถือเป็นกลยุทธ์การสร้างการติดตามและมีส่วนร่วมของผู้ฟังให้มากขึ้น ควรเพิ่มสีสันรูปแบบ รายการโดยอาจมีการใช้เสียงประกอบระหว่างรายการเพื่อให้รายการมีสีสันมากขึ้น ผู้จัดรายการ ควรฝึกฝนเทคนิคในการใช้น้ำเสียง ภาษา และลีลาในการถ่ายทอดรายการ ลดการนำเสนอแบบ บรรยาย เน้นการเล่าเรื่อง ถ่ายทอดประสบการณ์มากขึ้น องค์กรประกอบอื่น ๆ เช่น กราฟิกปกก รายการควรออกแบบให้แตกต่าง ดึงดูด และสอดคล้องกับเนื้อหาที่นำเสนอ เพิ่มเติมช่องทางการ เผยแพร่รายการพอดคาสต์ให้หลากหลายขึ้น ทั้งนี้มหาวิทยาลัยหรือผู้ควบคุมรายการอาจจะต้อง คำนึงถึงความสม่ำเสมอในการเผยแพร่รายการ และจำนวนตอนเนื้อหาที่สามารถนำมาจัดได้อย่าง ยั่งยืนเพื่อให้คนติดตามอย่างต่อเนื่อง

